

Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti Központ

5502 Gyomaendrőd, Fő út 2.

Tel: 66/282-560 Fax: 66/282-560

E-mail: csaladsegito.gye@gmail.com; gyermekjolet.gye@gmail.com

---

BESZÁMOLÓ

Család- és Gyermekjóléti Központ

2021

Készítette: Pál Jánosné
intézményvezető

A beszámolót Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete ..... számú KT
határozatával elfogadta.

Tartalom

I.	Bevezetés	3
II.	Feladatok ellátása.....	3
1.	Család-és gyermekjóléti szolgálat.....	4
a.	Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő-és jelzőrendszer működtetése	4
b.	Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás	6
c.	Egyéb tevékenységek	13
2.	Család-és gyermekjóléti központ.....	14
a.	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok	14
b.	Speciális szolgáltatások	16
III.	A feladat ellátás COVID járvány miatti specifikumai 2021-ben.....	20
IV.	Személyi és tárgyi feltételek	21
V.	Intézmény szakmai ellenőrzése 2021-ben	22
VI.	Pályázati tevékenységek	23
VII.	Egyéb tevékenységek.....	23
1.	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetése:	23
2.	Együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal	23
3.	Kríziskályha és krízistüzelő biztosítása	23
VIII.	További terveink	24
IX.	Melléklet A Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti központ tevékenységét meghatározó jogszabályi háttér 27	
1.	1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról	27
2.	1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról.....	29
3.	15/1998. NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről	31
3.	1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről	40

I. Bevezetés

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény módosította A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) és A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény (Gyvt.) szociális, családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatásokra vonatkozó egyes paragrafusait.

A módosítás következményeként a járásszékhely településeken 2016. január 1-től létre kellett hozni a család- és gyermekjóléti központokat, valamint minden településen kötelezően megvalósítandó feladat a család- és gyermekjóléti szolgálatok működtetése.

A szolgálatnál dolgozó családsegítők feladata a tevékenységek segítő elemeinek ellátása, míg a központnál dolgozó esetmenedzserek akkor foglalkoznak a családokkal, ha már hatósági intézkedésre is szükség van: védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés vagy nevelésbe vétel. Ők már egyfajta kontrolláló funkciót látnak el a családok életében.

A változások többek között azt a célt szolgálták, hogy ne történhessenek gyermek-tragédiák a jelzőrendszer és a szociális ellátó rendszer hiányossága miatt.

Ezért az új törvényi rendelkezések fokozottan megerősítették az észlelő-és jelzőrendszereket, és a család- és gyermekjóléti szolgálatok kiemelt feladatává teszik annak működtetését.

A tevékenység ellátása Gyomaendrődön a Fő út 2. szám alatt történik.

Csárdaszálláson és Hunyán az eddigi gyakorlatnak megfelelően a helyi Községháza irodájában van lehetőség az ügyfelek fogadására, míg Dévaványán és Ecseghalván a helyi család- és gyermekjóléti szolgálat ad helyet a központ munkatársainak feladataik elvégzéséhez.

A család- és gyermekjóléti központ fenntartója 2017. január 1-től Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete lett, és részben önálló intézményként működik **Gyomaendrődi Család-és Gyermekjóléti Központ** néven.

II. Feladatok ellátása

A család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok feladatainak meghatározását az alábbi jogszabályok tartalmazzák. (Ld. Melléklet)

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámhatósági eljárásról
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1/2000 (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

A tevékenységek végzését az alábbi, a jogszabályokhoz tartozó protokollok és útmutatók pontosítják, melyek betartása szintén kötelező.

- Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól
- Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított szociális segítő munka folyamatairól
- Protokoll a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól
- Szakmai ajánlás a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól

- Szakmai ajánlás gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat speciális szolgáltatást biztosítók számára
- Módszertani útmutató a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan

A jogszabályok betartása kötelező, egyes esetekben konkrét feladatokat határoznak meg, míg más esetekben van lehetőség a helyi viszonyokra adaptálni a szolgáltatási tevékenységeket.

2021-ben a Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti Központ látta el a Szolgálat és a Központ feladatait is az alábbiak szerint.

1. Család-és gyermekjóléti szolgálat

Ellátási terület:

- Gyomaendrőd
- Csárdaszállás
- Hunya

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátási területe Gyomaendrőd, Csárdaszállás és Hunya településekre terjed ki a járásban, azonban van egy eset, amelynél az illetékes szolgálat ellen elfogultságot jelentett be az ügyfél a Békés Megyei Kormányhivatalnál, és intézményünk került kijelölésre, így Békéscsabán is történik feladatellátás. Ezen kívül 2021. évben 1 esetben összeférhetetlenség miatt Csongrád-Csanád megyében is láttunk el feladatot rövid ideig.

Ez a tevékenység szolgáltató jellegű, ami azt jelenti, hogy a segítő attitűd az elsődleges.

A szolgáltatást igénybe vevők két fő csoportra oszthatók: kiskorút nevelő családok, és kiskorú nélküli háztartások.

Alapvető különbség a két csoport között, hogy azokban az esetekben, amikor nincs kiskorú a családban, a szolgáltatás igénybevétele kizárólagosan önkéntes alapon történik, nincs lehetőség a kötelezésre.

A kiskorút nevelő családoknál a szolgáltatás igénybevétele alapesetben szintén önkéntes, de a gyermekek mindenek felett álló érdekének biztosítása érdekében a gyámhivatal, mint hatóság, kötelezheti a családot az együttműködésre.

a. Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő-és jelzőrendszer működtetése

A családok segítése érdekében az intézmény veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet.

Az ezzel kapcsolatos teendőket egy fő jelzőrendszeri felelős látja el Gyomaendrőd, Csárdaszállás és Hunya tekintetében, aki a jelzőrendszer működtetéséhez kapcsolódóan a jelzőrendszeri tagok részére folyamatosan információt nyújt, és személyes valamint telefonos megkereséssel segíti a rendszer működését.

A jelzőrendszer tagjai különösen:

- egészségügyi szolgáltatást nyújtók,
- köznevelési és szakképző intézmények,
- személyes gondoskodást biztosító szolgáltatók,
- rendőrség,
- gyámhivatal,
- ügyészség,
- bíróság,
- pártfogó felügyelői szolgálat.

2021-ben kettővel bővült az ellátott településeken az észlelő és jelzőrendszeri tagok száma. 2021 februárjától megkezdte működését a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió Új Esély Központja, akik elsősorban pszichiátriai

betegek és szenvedélybetegek nappali ellátását végzik, valamint 2021. augusztusában átadásra került egy új bölcsőde is a városunkban.

A megfelelő információ áramláshoz a jelzőrendszeri tagok között is folyamatos kapcsolattartásra van szükség attól függetlenül, hogy milyen szakmaterületet képviselnek a jelzőrendszeren belül.

2017-től az óvodai- és iskolai szociális segítők jelenléte egyfajta kapocs az oktatási intézmények és a jelzőrendszert működtető intézményünk között, ennek most már tapasztaljuk a kézzelfogható előnyeit. Az oktatási intézmények pedagógusai számára a szociális segítők tájékoztatást nyújtanak, amelyek segítik a problémákra utaló jelek időbeni észlelését és a gyorsabb információáramlást.

Minden év február 28-ig meg kell szervezni az éves szakmai tanácskozást, amelyre a jelzőrendszeri tagok írásbeli beszámolókat készítenek. A tanácskozáson bemutatásra kerül a család és gyermekjóléti szolgálat elmúlt évi tevékenysége, kiegészítve a tagok beszámolóival.

A jelzőrendszer koordinált működése érdekében évente legalább 6 alkalommal szakmaközi megbeszélésekre kerül sor, amelyek témáit általában a jelzőrendszeri tagok által leghangsúlyosabbnak ítélt problématerületek adják. Minden évben legalább 1-1 szakmaközi megbeszélés megtartására az intézmény ellátási területéhez tartozó kistéleptelepüléseken, Csárdaszálláson és Hunyán kerül sor, hogy a specifikusan a településeken jelentkező felvetésekre, problémákra reagáljunk.

Az elmúlt évben az alábbi témák kerültek feldolgozásra:

- Baptista Tevékeny Szeretetmisszió bemutatkozása
- Gyermekorvosok tájékoztatása a GYVR rendszer bevezetéséről illetve az egészségügyi törzslap kitöltésével kapcsolatos kérdésekről
- Tipegőkert Bölcsőde bemutatkozása
- Szakmai előadás a hozzátartozók közötti erőszak témakörében
- Kistéleptelepülések problémáinak megbeszélése

A jelzőrendszer működtetését az éves intézkedési terv határozza meg, amit minden év március 31-ig kell elkészítenie a jelzőrendszeri felelősnek településenként.

Gyomaendrőd vonatkozásában a jelzőrendszer működésére megnyugtatóan hatott a koronavírus járvány okozta nehézségeket követően a normál életritmushoz való visszatérés. Az elmúlt évben a járványügyi előírások már kevésbé voltak szigorúak, mint 2020-ban, ezért nem hagytak olyan jellegű nyomokat a megváltozott munkakörülmények, mint egy évvel korábban. A jelzőrendszeri tagok közül az egészségügyi szolgáltatókat érintették még komolyabb előírások, illetve az oltások folyamatos biztosítása miatt az egészségügyi szektor leterheltsége számottevő volt.

A 2021-es évben a korábbiakban megszokott munkaformák jellemezték a jelzőrendszer működését, annyi különbséggel, hogy online formában zajlottak még a szakmaközi megbeszélések. A kliensekkel végzett szakmai segítő tevékenységet sem akadályozták már személyes találkozásokat korlátozó intézkedések, de fontos volt a járványügyi előírások betartása a napi munkavégzés során.

Ugyanakkor a 2020-as év fontos tapasztalat volt mindannyiunk számára, és a szükség miatt kialakult egy, a gyakorlatban megfelelően működő modell, azokra az esetekre, ha a későbbiekben hasonló korlátozó intézkedések kerülnének bevezetésre

Tapasztalatként elmondható, hogy bármilyen pozitívumokat is tudunk kiemelni ebből az időszakból, a veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer kifogástalan módon csak személyes jelenléttel és napi szintű informális kommunikációs csatornákon keresztül tud működni.

A Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához 2021-ben 71 darab jelzés érkezett kiskorú gyermekek vonatkozásában.

Az alábbi táblázat az éves jelzések számának alakulását mutatja az elmúlt 4 évben a jelzést adók szerinti csoportosításban.

Jelzést adó	2018	2019	2020	2021
Egészségügyi szolgáltató – orvos	1	5	3	
Egészségügyi szolgáltató – védőnő	7	12	9	6
Más települések család- és gyermekjóléti központja	15			9

Más települések család- és gyermekjóléti szolgálata	5	10	11	
Köznevelési intézmények	71	52	41	42
Állampolgári jelzés	15	14	19	10
Gyámhivatal	8	5	1	1
Rendőrség		5		3
Átmeneti gondozást biztosító szolgáltatók	2			
Egyesület, egyház, alapítvány				
Önkormányzat				
Kisgyermek nappali ellátását nyújtó szolgáltató	1			
Összesen	125	103	86	71

Feltűnő a jelzések számának visszaesése a 2020-as évben, ennek valószínűsíthető oka, hogy a tavaszi első COVID hullám a legaktívabb jelzőrendszeri tagok (védőnők és köznevelési intézmények) működését erőteljesen befolyásolta. Ezen kívül a köznevelési intézményből érkező jelzések egy része már nem itt jelenik meg, hanem az óvodai és iskolai segítők statisztikájában.

Az iskolák jellemzően igazolatlan hiányzások és magatartási problémák miatt küldték jelzésüket, de megkereséseikben nem megfelelő személyi higiénia, illetve elhanyagoló szülői attitűd is szerepelt.

A védőnői szolgálat elsősorban elhanyagolás és a fizikai szükségletek nem megfelelő kielégítése, valamint nem megfelelő személyi higiénia, illetve a lakókörmények rendezetlensége miatt jelzett. A rendőrség 3 alkalommal kereste meg intézményünket olyan esetekben, amikor kiskorú volt bűncselekmény, vétség, illetve szabálysértés elkövetője.

A beérkező jelzésekre jellemző, hogy elsősorban a 0-18 éves korosztályra vonatkoznak.

A 18 év feletti korosztályra vonatkozóan az eltelt 4 évben éves átlagban 5-10 jelzés érkezett. A jelzésekben jellemzően rossz anyagi helyzetről, lakhatási nehézségről, illetve a közösséget zavaró magatartásról érkezett bejelentés.

Fontos tudni, hogy amennyiben a jelzett személy nem áll gondnokság alatt, és nem kívánja igénybe venni a szolgáltatást, nem áll módunkban segíteni neki, melyről írásban nyilatkozik.

Az éves szakmai tanácskozással beküldött beszámolóikban igényként merült fel a társintézmények (védőnők, köznevelési intézmények) részéről, - akikkel legszorosabb az együttműködés -, hogy fontos információ számukra, hogy aktuálisan kik a gondozottak.

Évek óta minden év október és január hónapjában kiküldésre kerül az aktuálisan gondozásban álló gyermekek névsora a védőnők és a köznevelési intézmények számára. Amikor lezárásra kerül egy eset, erről is kapnak tájékoztatást az intézmények. Korábban a család gondozásba vételekor csak a jelző intézményeknek küldtünk visszajelzést, a többi intézmény a tájékoztatások kérésekor szerzett tudomást erről.

Az intézmények igénye alapján 2021-től a gondozásba vételkor minden érintett intézmény számára küldünk tájékoztatást. Így az októberi névsor aktualizálásával folyamatosan friss információkkal rendelkeznek a társintézmények a gondozott családokról és gyermekekről.

A jelzőrendszeri tagok részéről kérdésként merült fel, hogyan tudnak az intézmény szakembereivel egyeztetni az egyes esetekben. Miután nálunk a kollégák munkájuk jelentős részét terepen végzik, így a személyes megkeresésük az intézményben esetleges és nehézkes. Ennek ellensúlyozására 2020 őszén a jelzőrendszeri tagok kapcsolattartásának elősegítése érdekében bevezettük a családsegítők és esetmenedzserek fogadóóráját. Így minden hónap utolsó keddjén 14-16 óra között minden kolléga bent tartózkodik az intézményben, és a jelzőrendszeri tagok ekkor tudnak személyesen egyeztetni velük. Az időpontokról tájékoztattuk a jelzőrendszeri tagokat is. Egyenlőre a fogadóórák során nem történt személyes megkeresés.

b. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

A családdal történő kapcsolat felvétel jelzés alapján történik, amely érkezik a jelzőrendszer tagjaitól – közoktatási intézmények, egészségügyi szolgáltatók, gyámhatóság, rendőrség, gyermekjóléti központ,

magánszemélyek, stb.-, valamint érkezhethet magától a kliensztől személyes vagy telefonos megkereséssel. A jelzést követően a családsegítő 3 munkanapon belül felveszi a kapcsolatot a jelzett személlyel.

A kapcsolatfelvételt követően feltérképezi a személy/család helyzetét, és segít a megoldásban. Bizonyos esetekben elegendő 1-2 találkozás a megoldáshoz, ezeket nevezzük eseti segítségnyújtásnak.

Amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le, a szolgálat családsegítője a szolgáltatást igénybe vevő nagykorú személlyel együttműködési megállapodást köt

Az együttműködési megállapodás megkötését követő 15 napon belül a családsegítő cselekvési tervet készít.

A család - és gyermekjóléti szolgálat komplex családgondozást végez. Az együttműködési megállapodást a család- és gyermekjóléti szolgálat a törvényes képviselővel/gyámmal köti meg, de a segítő munka kiterjed a család többi tagjára is, ezért az ő nyilvántartásba vételükre is sor kerül, amit rögzítünk a KENYSZI rendszerben.

A jelzések fogadása után (amennyiben a jelzést tevő ismert), 15 napon belül visszajelzés történik, mely tartalmazza a megtett intézkedést, és annak rögzítését, hogy gondozásba vétel történt-e, és amennyiben igen, ki az esetfelelős.

Gondozásba vétel esetén folyamatos a kapcsolattartás a jelzőrendszeri tagok között. Ennek egyik formája, hogy a családsegítő rendszeresen (általában kb. 3 havonta) tájékoztatást kér a társintézményektől, emellett telefonon és személyesen is egyeztetnek.

További formája az együttműködésnek az esetmegbeszélés és az esetkonferencia. Esetmegbeszélés során az adott családdal kapcsolatban álló jelzőrendszeri tagok vannak jelen, és szakmai megbeszélést folytatnak az aktuális eset helyzetéről, a további teendőkről. Az esetkonferencián az előbb említetteken túl jelen vannak az érintett család tagjai is, így történik az egyeztetés. A megbeszélésekről mindkét esetben feljegyzés készül, mely minden megjelent számára kiküldésre kerül.

Az eset kezelése során a jelzőrendszeri tagok együtt dolgoznak a családdal annak érdekében, hogy a probléma megszűnjön.

Ez a folyamat néhány hónaptól több évig is terjedhet.

Kiemelt szempont a munkánk során a gondozott gyermekek védelme mindenek felett. Gyakori, hogy az a mérlegelés tárgya, hogy egyes gyermekeknek hol jobb: a szüleinél, más családtagoknál, vagy családján kívül, nevelőszülőnél vagy intézményben.

Elsődlegesen mindig az a cél, hogy a családot segítsük abban, hogy megfelelő körülményeket tudjanak teremteni a gyermekeknek, és együtt maradhasson a család. Ha ez nem lehetséges, akkor a családsegítő feladata, hogy olyan családtagokat kutasson fel, ahol elhelyezhető a gyermek, és csak akkor kerül a szakellátásba, ha nincs más megoldás.

Ebben a tevékenységben az eredményesség meghatározása nagyon nehéz.

Fontos tisztában lenni azzal, hogy alapvető társadalmi problémákat egyedül nem tud megoldani egy-egy intézmény: ha munkanélküliség, alacsony jövedelem, iskolázatlanság, a szülők mentális képessége a probléma az alap ok megszüntetése kívül esik a kompetenciánkon, így csak a következmények mérséklésén tudunk dolgozni.

Nagyon gyakori, hogy az eredményesség abban merül ki, hogy nem romlik az adott család, gyermek helyzete a hosszas segítő munka eredményeképpen. Vannak olyan problémák, amik komoly nehézséget jelentenek a társintézményeknek (pl. tetvesség). Itt folyamatos a segítő munka, közösen a védőnővel, és bár gyakori, hogy hónapok és évek telnek el úgy, hogy újra és újra fellángol a probléma, ezekben az esetekben a hatósági intézkedés sem vezetne eredményre.

Az esetek kezelése során nagyon fontos szempont, hogy a problémák fennállása a szülő szándékos „nem-együttműködése”, vagy egyéb okok (pl. külső társadalmi okok, munkanélküliség, vagy az adott szülő korlátozott képességei) miatt történik.

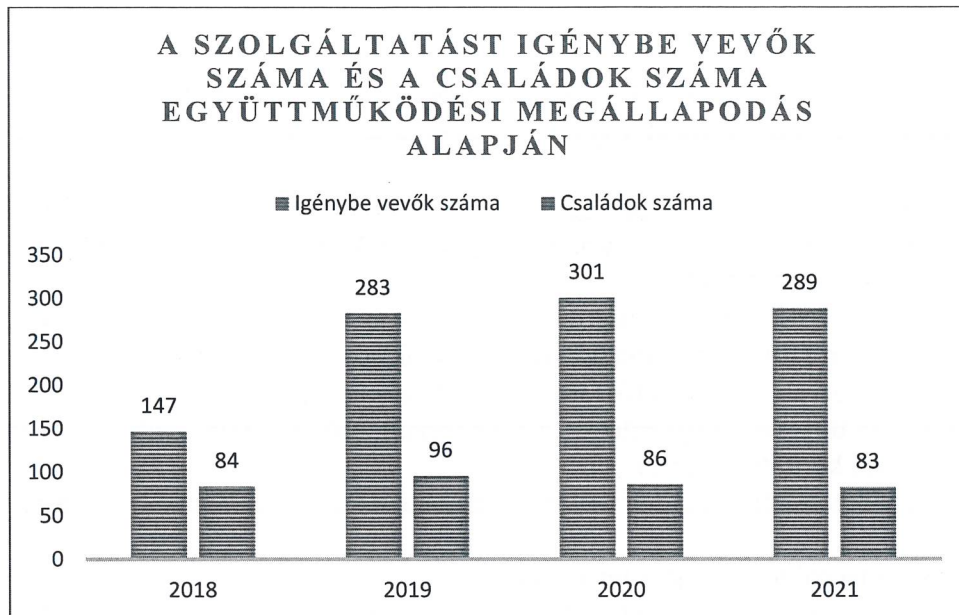
A probléma megszűnésekor az eset lezárásra kerül, melyről az érintett jelzőrendszeri tagokat írásban tájékoztatjuk.

Amennyiben súlyosodik a helyzet, a szolgálat hatósági intézkedés elindítását kezdeményezi a Központnál. Ebben az esetben bemutatásra kerülnek az eddig megtett intézkedések.

A Központ – szükség szerint javaslatával kiegészítve – továbbítja a kezdeményezést a Gyámhivatal felé. Döntési jogköre a Gyámhivatalnak van: el is fogadhatja a javaslatban szereplő intézkedések jogosságát, de ha nem tartja olyan súlyosnak a problémát, el is utasíthatja a hatósági intézkedésre vonatkozó kezdeményezést. Amennyiben hatósági intézkedés elrendelésére kerül sor, az egy szorosabb kapcsolatot jelent a segítő szakemberek és a család tagjai között, a határozatban foglaltak alapján kötelezett a szülő az együttműködésre. Belép a folyamatba a központ esetmenedzsere, aki már kontrolláló funkciót lát el, miközben a segítő attitűd megmarad a családsegítőnél.

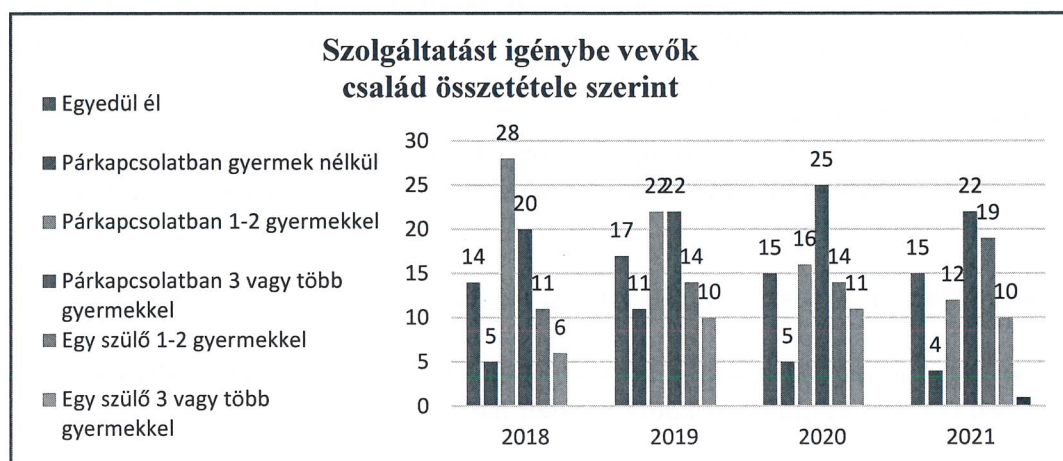
Az alábbi ábra mutatja be a szolgáltatónál megjelenő gondozásba vett, illetve eseti segítségnyújtásban érintett személyek és családok számát.

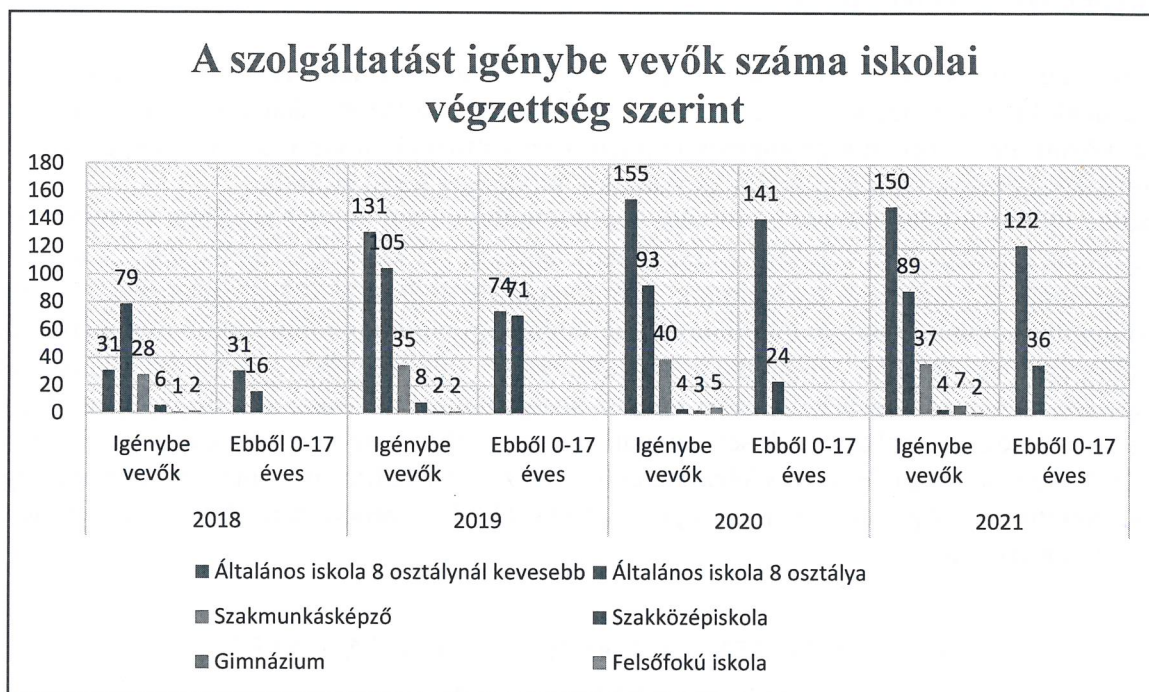
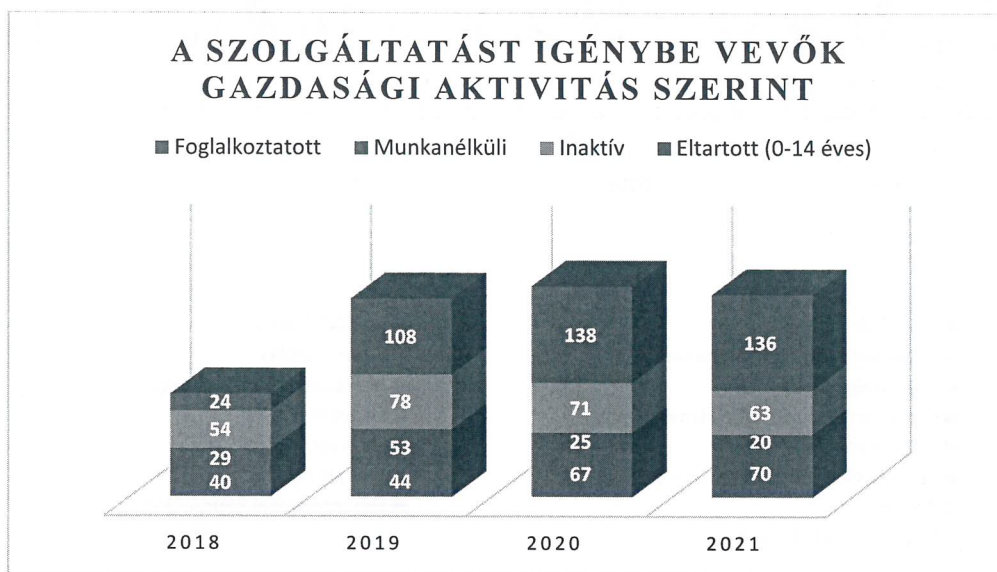
2019-ben egy jelentős megugrás tapasztalható a személyek számában, ennek oka a statisztikai adatszolgáltatás változása: ettől az évtől minden családtagot figyelembe kellett venni, nem csak azokat, akikkel együttműködési megállapodást kötött a segítő.

A jogszabály szerint maximum 25 esettel dolgozhat egy családsegítő. Nálunk jelenleg 4 fő dolgozik, közülük 1 fő ellátja a jelzőrendszeri felelős feladatát is, az ő eseteinek száma 12-ben lett maximálva.

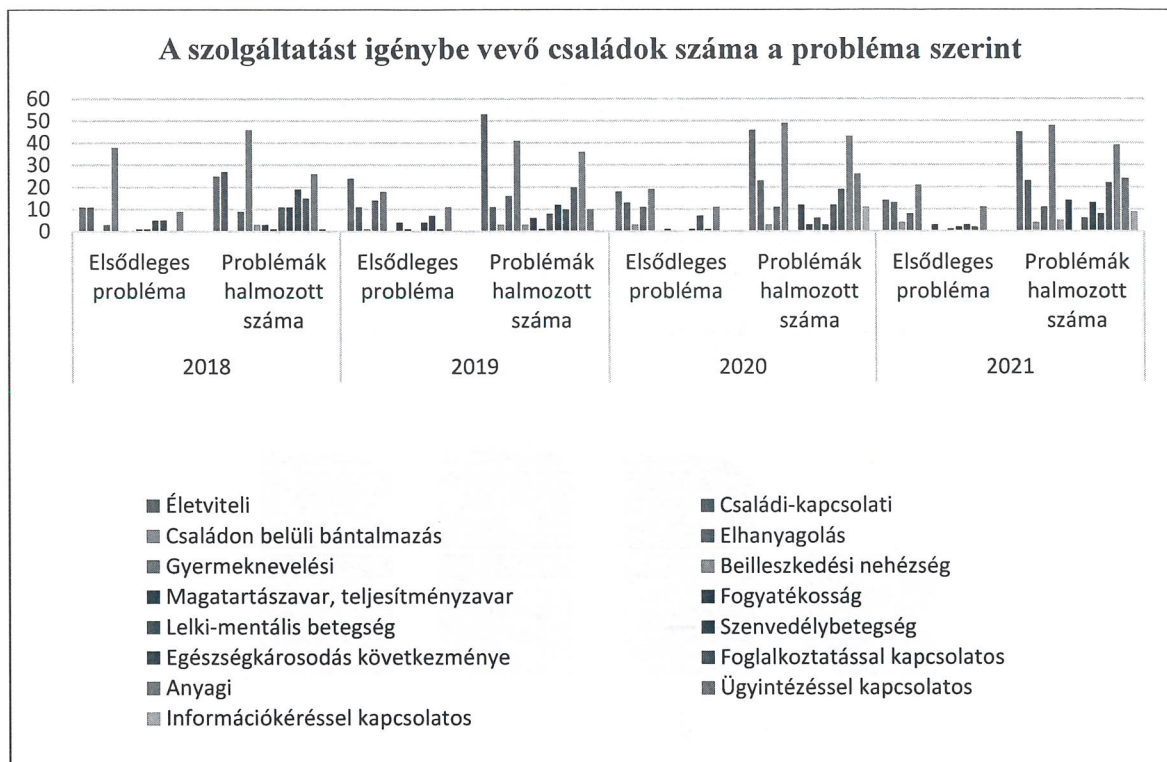
Az átlagos esetszám korábban családsegítőként 15-18 család között volt jellemző, melyeknél az esetkezelés rövid ideig tartott. 2021-ben 19-22 családra nőtt az egy főre eső esetszám. Bár számszakilag nem tűnik jelentősnek a növekedés, de az esetek sokkal súlyosabbak (komolyabb konfliktusok, családon belüli bántalmazás stb.), valamint jelentősen megnőtt a hatósági intézkedéssel érintettek aránya az esetkezelésben. Ezzel együtt az esetkezelések időtartama is jelentősen megnőtt.

Az alábbi diagramok a gondozásban levő családok tagjainak néhány jellemzőjét mutatják be.

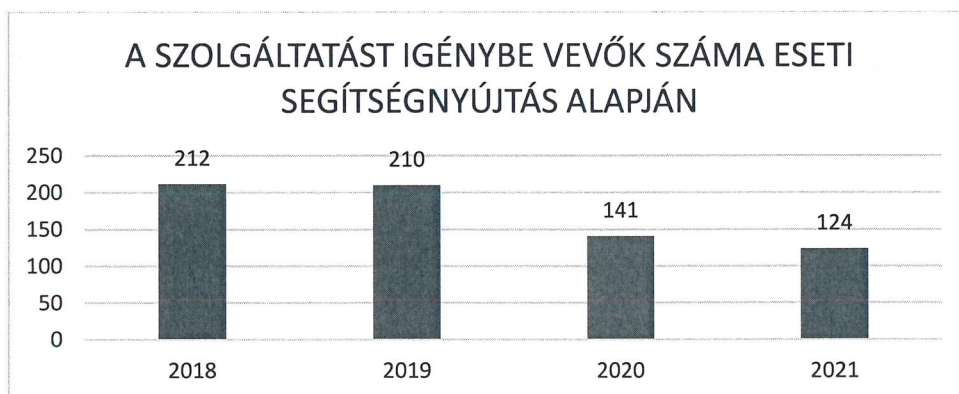

Az elsődleges probléma nem halmozott adat, a jelzésben szereplő problémát jelenti. Az eset feltárása, és a folyamatos segítő tevékenység során újabb megoldásra váró helyzetek merülhetnek fel, ezeket a második oszlopok tartalmazzák éves bontásban.

Jellemző, hogy átalakulóban van a klienskör. Míg korábban szinte kizárólag alacsony iskolázottságú, alacsony jövedelmű családokkal dolgoztak a szakemberek, egyre nő az iskolázott, akár diplomás emberek aránya a gondozottak között, ezzel együtt a problémák is jelentősen változnak: a korábbi anyagi segítség, ügyintézés helyett a konfliktuskezelés, családon belüli kapcsolatok rendezése kerül előtérbe.

Ügyfélfogadási időben a klienseknek lehetősége van személyes eseti segítségnyújtást igénybe venni. Eseti segítségnyújtásnak minősül, ha a cél elérése érdekében elegendő 1-2 személyes találkozás. A teljesség igénye nélkül ide sorolható a közüzemi szolgáltatók felé fogyasztói mérőóra állás bejelentése, nyomtatványok kitöltése, (nyugdíjjal, családtámogatási ellátásokkal, egészségkárosodás megállapításával kapcsolatos, stb.) segítségnyújtás, kormányablakba, települési önkormányzathoz való irányítás, valamint a kliens tájékoztatása a városi szociális ellátórendszerben igénybe vehető szolgáltatásokról (házi segítségnyújtás, fogyatékosok nappali ellátása, támogató szolgálat, idősek nappali ellátása, stb.) a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvétel módjáról. 2021-ben a megjelent ügyfelek jelentős része (nyugdíjasok, internet elérhetőséggel nem rendelkezők, elektronikus ügyintézésben nem jártas) COVID elleni védőoltásra történő regisztráció ügyébe kereste meg szolgálatunkat.

2020-ban a COVID miatt több esetben jelentősen korlátozva volt a személyes ügyfélfogadás ez okozta az esetszámok csökkenését. 2021-ben a korlátozások kevésbé voltak szigorúak, de a kliensek egy része nem szívesen jött személyesen az intézménybe, nagyon sokan előzetesen telefonon érdeklődte, és csak akkor jöttek be ha feltétlenül szükséges volt.

Intézményünk látja el a család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenységeit Csárdaszállás és Hunya településeken is.

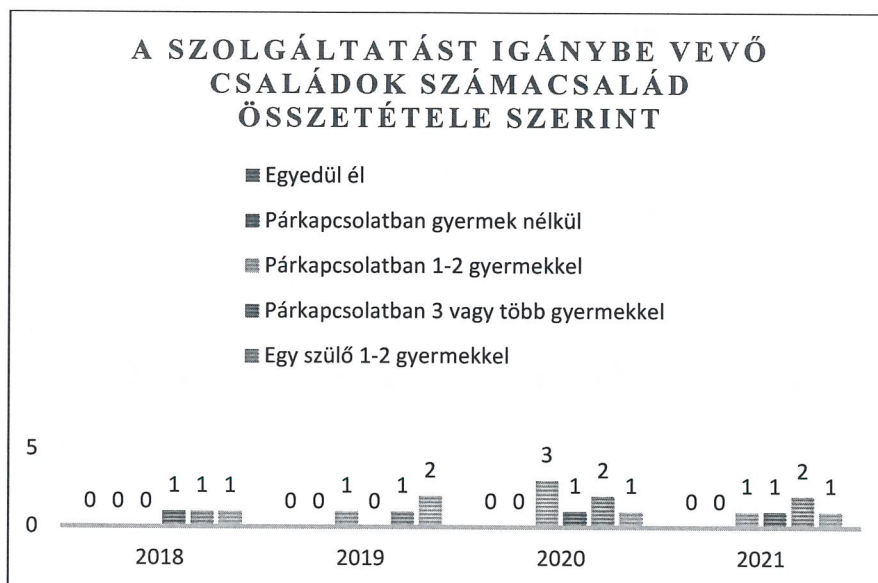
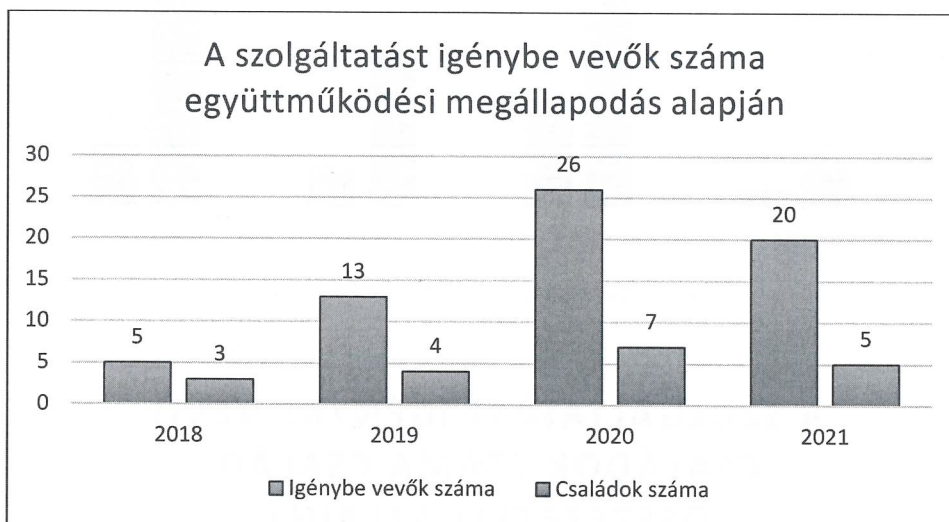
Csárdaszállás kis település alacsony lakosságszámmal.

A feladat ellátása során a családsegítő rendszeresen kijár a településre. Folyamatosan kapcsolatot tart az ottani jelzőrendszeri tagokkal. Az önkormányzat épületében lehetősége van találkozni az ügyfelekkel, illetve szükség szerint ott kerülnek megtartásra az esetmegbeszélések, esetkonferenciák.

Minden évben egy szakmaközi megbeszélés kihelyezett formában történik, hogy a speciálisan a településre jellemző helyzeteket, problémákat helyben tudjuk megbeszélni.

Az utóbbi négy évben a jelzett problémák viszonylag nagy szórást mutatnak: gyermeknevelési, családi-kapcsolati, életviteli, elhanyagolás és magatartászavar, családon belüli erőszak illetve, alkoholfüggőség miatt történtek gondozásba vételek a településen.

Az alábbi diagramok az eltelt 4 év néhány adatát mutatják be.

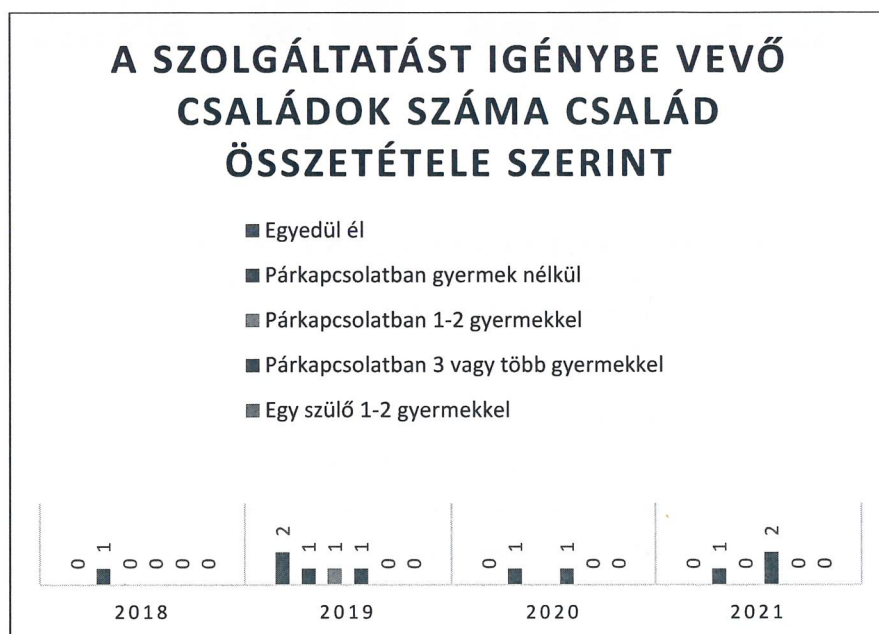
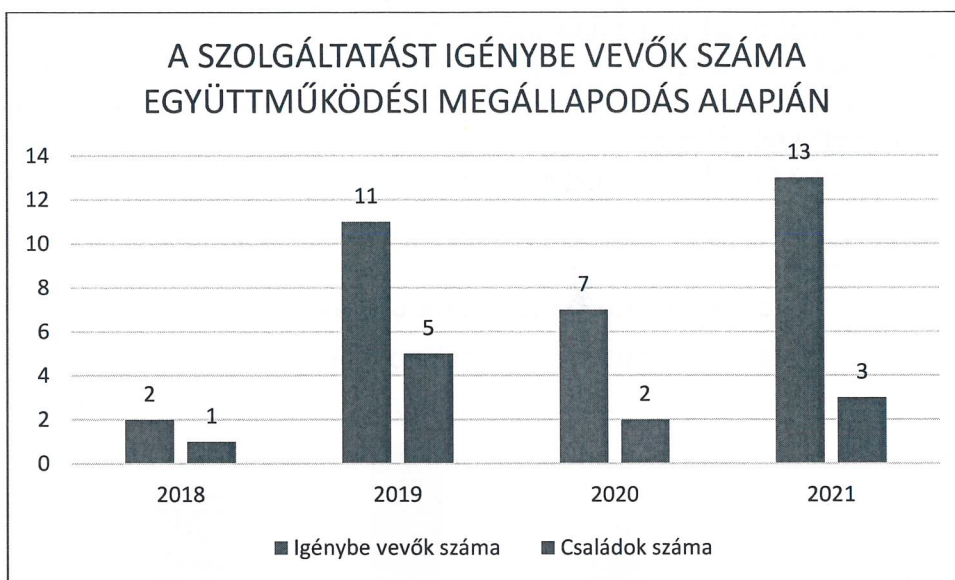
Hunya az intézményünk által ellátott másik kis település, szintén alacsony lakosságszámmal.

A feladat ellátása során a családsegítő ide is rendszeresen kijár, ezen kívül telefonon és elektronikusan is kapcsolatot tart az ottani jelzőrendszeri tagokkal. Az önkormányzat épületében van lehetősége találkozni az ügyfelekkel, illetve szükség szerint ott kerülnek megtartásra az esetmegbeszélések, esetkonferenciák.

Minden évben egy szakmaközi megbeszélés kihelyezett formában történik, hogy a speciálisan a településre jellemző helyzeteket, problémákat helyben tudjuk megbeszélni.

A jelzett problémák a településen leggyakrabban gyermeknevelésre illetve életvezetési nehézségekre, alkoholfüggőségre irányulnak.

Az alábbi diagramok az eltelt 4 év néhány adatát mutatják be.

c. Egyéb tevékenységek

i. Környezettanulmányok készítése

A szolgálat a gondozási tevékenységen túl a helyi önkormányzat felkérése alapján az érdemi döntés elősegítése érdekében környezettanulmányt készít a gyermekvédelmi kedvezményt igénylő családoknál függetlenül attól, hogy gondozásban van-e a család.

A Gyomaendrődi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztályának felkérésére szintén közreműködik környezettanulmány elkészítésében a gondnokolt illetve családba fogadott személyek éves elszámolásához kapcsolódóan.

A felkérések száma az alábbiak szerint alakult 2018. óta.

Környezettanulmányok	
Év	Felkérések száma
2018	98
2019	98
2020	61
2021	73

ii. Adományok közvetítése és nyújtása

Az intézményben korlátozott számban lehetőség van használt ruhanemű fogadására, melyet a rászorulóknak között osztunk szét.

Jellemzően a ruhaosztás folyamatosan zajlik, amiben nagy segítségünkre van az egyik közfoglalkoztatott munkatársunk. Amikor egyszerre nagy mennyiségű ruhát hoznak be, akkor a nagyteremben kerül kirakásra az adomány, és meghatározott időpontban jöhetnek be válogatni az ügyfelek. 2021-ben folyamatosan biztosítottuk a ruha adományokat az ügyfelek számára, összesen 202 alkalommal 50 fő számára.

Gyomaendrőd Város Önkormányzata immár évek óta meghatározott mennyiségű tartós élelmiszert bocsát az intézmény rendelkezésére, így ebből tudunk adni azoknak, akik krízishelyzetbe kerültek, és nincs mit enniük. Időnként, különösen karácsony időszakában többen megkeresik az intézményt, és különböző termékeket, jellemzően élelmiszert, de játékot és ruhát is ajánlanak fel, és kéri a segítséget abban, hogy megfelelő helyre kerüljön. Előfordul, hogy más adományozó szervezetekkel (Vöröskereszt, egyházak) közösen dolgozva igyekszünk minél szélesebb körben, és a valóban legrászorultabbak számára kiosztani az adományokat.

2021-ben 52 csomag élelmiszer került kiosztásra 39 főnek. Ezen kívül Luxemburgi magyarok ajánlottak fel 35 fő számára vegyes (élelmiszer, ruhanemű, egyéb szükséges cikkek) csomagot, valamint 100 Mikulás csomag került kiosztásra. Eseti jelleggel gazdára talált egy etetőszék, egy autós ülés és néhány babaápolási csomag is a tavalyi évből.

A lakosságtól gyakran érkezik felajánlás bútorokra vonatkozóan. Miután nagy területű raktárral nem rendelkezünk, ezekben az esetekben közvetítő szerepet töltünk be az adományozó és a rászoruló között.

2. Család-és gyermekjóléti központ

Ellátási terület:

- Gyomaendrőd
- Csárdaszállás
- Hunya
- Dévaványa
- Ecsegfalva

A család- és gyermekjóléti központ ellátási területe a Gyomaendrődi Járás településeire terjed ki, azonban van egy eset, amelynél az illetékes központ ellen elfogultságot jelentett be az ügyfél a Békés Megyei Kormányhivatalnál, és intézményünk került kijelölésre, így Békéscsabán is történik feladatellátás.

a. Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok

Az esetmenedzseri tevékenység akkor válik indokolttá, amikor hatósági intézkedés szükségessége merül fel, vagy sor kerül az elrendelésére (védelembé vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, utógondozás).

Védelembé vétel elrendelését követően a határozat véglegessé válása után az esetmenedzser Egyéni gondozási-nevelési tervet készít, melyben részletesen kidolgozza azt, hogy a kiskorú veszélyeztetése milyen módon, mely szakemberek/intézmények bevonásával, milyen feladatok elvégzésével szűnhet meg. A védelembé vétel felülvizsgálata kérésre bármikor, de legkésőbb 1 év múlva történik. Ezalatt az idő alatt az esetmenedzser a bevont szakemberekkel (iskolai és óvodai szociális segítő, családsegítő, pszichológus, védőnő, pedagógus) rendszeresen kommunikál, egyeztet. Amennyiben a problémát sikerül megoldani a védelembé vétel megszüntetésre kerül, de természetesen a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat – az adott kereteken belül - továbbra is segíti a családot.

Amennyiben a probléma nem szüntethető meg, a védelembé vételt követően az esetmenedzser más hatósági intézkedésre tesz javaslatot. Abban az esetben, ha súlyos, életet veszélyeztető helyzet alakul ki, akkor azonnali **ideiglenes hatályú elhelyezést** kezdeményez, és ha szükséges kiskorú veszélyeztetése miatt feljelentést tesz az illetékes hatóságnál.

Amikor ilyen súlyos veszélyeztető körülményt nem tapasztalunk, de a védelembé vétel nem éri el a célját, az esetmenedzser javaslatot tesz a nevelésbe vétel vizsgálatára, amelyet a 3 tagú (orvos, pszichológus, szociális munkás) Szociális és Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság végez.

Nevelésbe vétel elrendelésekor az esetmenedzser kiemelten fontos feladatot végez annak érdekében, hogy a gyermek minél hamarabb visszakerülhessen a családjába. Ennek elősegítése érdekében bevonja a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatot.

Amennyiben a szociális segítő munka eredményes, a gyermek visszakerül a családjába. Ezután az esetmenedzser **utógondozást** végez, annak érdekében, hogy a korábban felmerült probléma ne ismétlődjön meg. Az utógondozás időtartama 1 év.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek családból való kiemelése csak a legvégső esetben történjen, ezért ha felmerül a családból való kiemelése kérdése, első körben a gyermek családon belüli elhelyezése a cél. Ilyenkor feltérképezzük azon családtagokat, akik szóba jöhetnek egy esetleges kiemelés kapcsán. Amennyiben sikerül családtagot találni, aki vállalja a gyermek gondozását, nevelését és megfelelőek a körülmények, abban az esetben **családbafogadás** keretein belül történik az elhelyezés, mely minden esetben szülői kérelemre indul. Ezt az intézkedést a gyámhatóság évente felülvizsgálja, és amennyiben a vérszerinti szülő körülményei alkalmasak, akkor a gyermek visszahelyezhető a családjába. Ez a megoldás sokkal humánusabb mind a gyermeknek, mind a szülőnek, mert nem kerül a kiskorú az ellátórendszerbe, ismerős közegben, családjában nevelkedik tovább, de mégis jobb, biztonságosabb körülmények között tölti mindennapjait.

Az esetmenedzser koordináló szerepet is ellát, ami azt jelenti, hogy követi és összefogja a veszélyeztetettség megszűnéséhez szükséges szolgáltatásokat. Figyelemmel kíséri, hogy az egyéni gondozási-és nevelési tervben foglaltak megvalósulnak-e, az előírt szolgáltatásokat (pl.: családsegítés, pszichológusi szolgáltatás, önszűrt

csoport, nevelési tanácsadó, egészségügyi szolgáltatás, oktatási intézmény stb.) a kliens igénybe veszi-e, milyen az együttműködési készsége. Ezek összegzésével, figyelembe vételével, és a családdal végzett munka alapján teszi meg javaslatát a szükséges hatósági intézkedésre, vagy annak megszüntetésére.

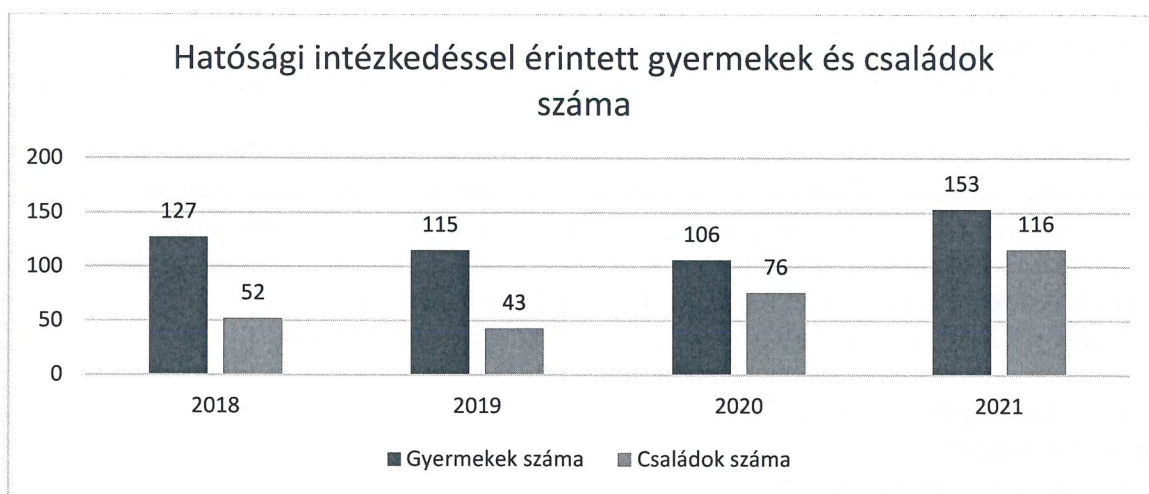
Az esetmenedzser az eset koordinálása mellett beszél a szülővel, családot látogat, kapcsolatot tart a jelzőrendszeri tagokkal, esetmegbeszélést és esetkonferenciát szervez, azokon részt vesz, javaslatot tesz a fent említett hatósági intézkedésekre. Ezen kívül javaslatot tesz még megelőző pártfogásra, családba fogadásra, vagy megszüntetésére/fenntartására, gondozási hely megváltoztatására (nevelésbe vétel esetén).

Az esetmenedzserek feladatuk nagy részében terepmunkát végeznek. Ez azt jelenti, hogy a járás minden településére, valamint Békéscsabára rendszeresen eljárnak, családot látogatnak, felkeresik a jelzőrendszeri tagokat. Törekednek arra, hogy a jogszabályban meghatározott módon a gondozási helyen élő nevelésbe vett kiskorúakat felkeressék. Védelembe vett családoknál minden esetben jelen van a családsegítő.

A családsegítő és az esetmenedzser szoros együttműködése elengedhetetlen a segítő munka sikeressége érdekében, ezért rendszeres a személyes, telefonos konzultáció az adott ügyvel kapcsolatban. Átlagosan 3 havonta kér az esetmenedzser írásos tájékoztatást a családsegítőtől. Szükség esetén közösen történik a családlátogatás is. A családsegítő meghívására az esetmenedzser rendszeresen részt vesz esetkonferenciákon megelőzés céljából. Itt a szakemberek, valamint az ügyben érintett jelzőrendszeri tagok a családdal együtt közösen próbálnak megoldást keresni a felmerült problémára annak érdekében, hogy ne kerüljön sor hatósági intézkedésre.

A nevelésbe vett családok gondozási folyamata során főként a járás területén élő szülőkkel van kapcsolat. Elsődleges feladat a gyermekek hazagondozása, valamint a rendszeres kapcsolattartás elősegítése. Ezen folyamat során rendszeres a kapcsolattartás a családdal, gyermekvédelmi gyámmal, nevelőszülővel, szükség esetén bevonásra kerül családsegítő is.

Az alábbi diagram az adott évben hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családok számát tartalmazza.

Megfigyelhető, hogy a 2021-es évben a gyermekszám és a családok száma is ugrásszerűen megnőtt, amelyet valószínűsíthetően a pandémia miatt kialakult nehéz helyzet okozott: online tanulás, munkahely elvesztése, párkapcsolati problémák, napirend felborulása.

Az esetszámok növekedésével egyre nehezebb a dolguk az esetmenedzsereknek. Gyakran vitás, konfliktusokkal terhelt helyzeteket kell megoldaniuk vagy már elmérgesedett, külön élő szülők közös gyermekkel való kapcsolattartásának a súlyos, esetenként tettelegesséig fajuló vitáiban kell közvetíteniük, ezeket már az esetmenedzser eszköztárával nehéz megoldani.

A 2021-es évben több alkalommal kértük az adott település rendőrségének segítségét is, amit minden esetben megkaptunk.

A központ esetmenedzserei számára akkor kerül nyilvántartásba az egyes család és annak tagjai, amikor a gyámhivatal védelembe vételt vagy nevelésbe vételt, esetleg ideiglenes elhelyezést elrendelő határozata véglegessé válik. Ugyanakkor már a gyámhivatal felé indított javaslatlatterv elkészítése is a központ dolgozóinak feladata. Amennyiben a gyámhivatal úgy dönt, hogy nem rendeli el a hatósági intézkedést, akkor a nevezett család egyáltalán nem jelenik meg a központ nyilvántartásában. Ez a tevékenység évente 30-40 közötti esetszámot jelent, ami a fenti diagramban nem jelenik meg.

A 2021-es évben bevezetésre került a „Gyermekeink védelmében” országos informatikai rendszer használata. Célja a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi ágazat működésének átláthatósága, a hatékonyság javítása, a gyorsabb, hatékonyabb szakmai kommunikáció és feladatellátás, valamint az adminisztrációs terhek és a papíralapú kommunikáció csökkentését szolgálja.

Ez az elektronikus felület tartalmazza a család- és gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek átmeneti gondozása illetve a szakellátás igénybevevőinek meghatározott adatait.

A rendszer jelenleg is fennakadásokkal működik, a hibák kijavítása folyamatos, azonban ebben az időszakban fokozott terhelést ró a munkatársakra. Az adminisztráció szinte a duplájára nőtt, miután nem hagyható el a papír alapú dokumentáció sem.

b. Speciális szolgáltatások

A család- és gyermekjóléti központok számára kötelezően előírt feladat az alábbi speciális szolgáltatások biztosítása a teljes járás területén. Ezeknek a szolgáltatásoknak a biztosítása a járások összetételétől, települések nagyságától, jellemzőitől független.

i. Szociális diagnózis

A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – gyermekjóléti alapellátásokat.

A diagnózis felvétel a család otthonában, valamint az intézmény irodájában történik. Kérdőív formájában kerül feltérképezésre a kliens élethelyzete, különös tekintettel a családi kapcsolatokra, munkaviszonyra, egészségügyi problémákra, fogyatékossgára, vagy gyermekekkel felmerült problémákra.

A diagnózis felvételét követően a felvételi esetmenedzser szociális és nem szociális szolgáltatásokat ajánl a kliensnek, annak érdekében, hogy a felmerült problémák megoldódjanak.

A szociális diagnózis 2019. január 1-től a következő opciók esetén készíthető:

- szolgálatnál megjelenő új eset
- központnál megjelenő új eset,
- jelzőrendszeri tag kérése alapján
- elakadás.

A gondozási tevékenység során az esetfelelős cselekvési tervet készít, és annak tevékenységeivel segíti a klienst a probléma megoldásában. Előfordul, hogy valamilyen ok miatt nem megfelelően halad az eset, ezt nevezzük elakadásnak. Ebben az esetben a szociális diagnózis új szempontokat hozhat be a folyamatba, ezzel kilendítve az esetet a holtpontról.

A 2021-es évben összesen 34 diagnózis készült a Gyomaendrődi Járás területén, minden esetben a szolgálat kezdeményezésére, 2020-ban 36 diagnózis elkészítésére kapott Központunk felkérését.

A szakember tapasztalatai szerint a kliensek közül a férfiak együttműködőbbek voltak, gyorsabban megnyíltak, a kérdésekre részletesebben válaszoltak. A nő kliensek egy része nem értette a problémát, nem értette miért van szükség a diagnózis elkészítésére. 28 női és 6 férfi klienssel készült szociális diagnózis. A beszélgetések végén a kliensek általában elégedetten távoztak, úgy érezték, hogy problémáikra tudtak megoldást találni. A felnőtt kliensek együttműködőek voltak, amikor megértették, hogy ez az interjú az ő

érdekeiket szolgálja, válaszaik készségesebbek és nyitottabbá váltak. A gyerekekkel kitöltött kérdőívek elkészítése során sikerült azonosítani a problémákat, a gyermekek együttműködők voltak, a kezdeti kérdéseket, a diagnózis elkészítésének okát minden esetben sikerült tisztázni, így nyíltan, őszintén beszéltek ők is a felmerült problémáikról.

ii. Pszichológiai és jogi tanácsadás

A tanácsadók Gyomaendrődön és Dévaványán fogadják az ügyfeleket. A szolgáltatás igénybevételéhez előzetes időpont egyeztetés szükséges, melyeket Gyomaendrőd vonatkozásában a központnál, Dévaványán pedig az ottani család- és gyermekjóléti szolgálatnál lehet kérni.

A pszichológusnál az elmúlt 4 év alatt az alábbi megjelenések történtek:

	Megjelenések száma:	Érintett személyek száma
2018	350	92
2019	220	76
2020	143	49
2021	158	63

Az igény folyamatos a szolgáltatásra, azért csak kb. 1-3 hétre tudunk időpontot adni. Emiatt különösen komoly problémát jelent, hogy még mindig gyakran előfordul, hogy a meghatározott időpontban nem jönnek el, és ha nem jeleznek, vagy csak az utolsó pillanatban, akkor más már nem tudja igénybe venni azt az időpontot.

2021-ben a feladatot ellátó Dobóvári Béla klinikai szakpszichológus jelezte, hogy kevesebb órát tud vállalni, így az intézmény a kiesett óraszámra vonatkozóan szerződést kötött Hanyecz Lászlónéval, így a tanácsadást ketten biztosítják.

2017 óta évente indítottunk különböző önismereti és segítő csoportokat, melyek célja a segítségen túl, hogy bővítsük a szolgáltatásokat igénybevevők körét. Ezek a csoportok részben az intézményünk dolgozóinak nyújtanak segítséget, de többségük nyitott, elsődlegesen a társintézményekben dolgozó kollégák, védőnők, pedagógusok számára elérhető, de a lakosság is igénybe veheti.

A pandémia kezdete óta nem indítunk csoportokat, ez a megjelenések és az igénybevevők számában is megmutatkozik.

A jogász havonta 1 alkalommal személyesen tart ügyfélfogadást, ahol az ügyfelek megkereshetik, de ezen túl telefonon és személyesen a köztes időben is rendelkezésre áll.

Az eltelt évek adatai a következők:

	Megjelenések száma:	Érintett személyek száma
2018	15	13
2019	18	14
2020	18	17
2021	17	12

A megjelenések és érintett kliensek száma 2017. óta nagyjából egyenletes, ennél a szolgáltatásnál a COVID miatti szüneteltetés sem okozott csökkenést, mivel az első hullám elvonulása után megemelkedett az egyes alkalmon résztvevők száma.

Nagyon fontos ez a szolgáltatás is, hiszen a rászoruló réteg gyakran azért nem tudja jogait érvényesíteni, mert számára megfizethetetlen a jogi segítségnyújtás.

iii. Készenléti ügyelet

A család- és gyermekjóléti központoknál kötelező feladat a készenléti ügyelet biztosítása, mely egy mobil telefonszám (+3620-938-9708) hivatali időn túli elérhetőségét jelenti, ahol szakképzett kollégák válaszolnak a felmerülő kérdésekre.

A készenléti telefonon 2021. évben szakmai segítséget igénylő hívás nem volt.

iv. Kapcsolattartási ügyelet

Kapcsolattartási ügyelet igénybevételére azokban az esetekben szokott sor kerülni, amikor a szülők (nagyszülők) és gyermekek közötti kapcsolattartás - többnyire konfliktusok miatt - ellehetetlenül. Ilyenkor a gyámhivatal vagy a bíróság elrendelése alapján, egy semleges helyszínen, esetenként szakember felügyelete mellett történik a kapcsolattartás.

A kapcsolattartási ügyelet biztosítása munkaidőben történik.

Kapcsolattartások száma éves bontásban:

	Kapcsolattartások száma	Ebből felügyelt
2018	2	2
2019	5	5
2020	2	2
2021.	4	4

A felügyelt kapcsolattartások esetén egy szakembernek is bent kell lennie a helyiségben, és figyelemmel kell kísérnie, hogy minden rendben zajlik-e.

Az intézményben a leszabályozott kapcsolattartások biztosítása jelenleg kezelhető mértékű, jellemzően havonta 1-2 kapcsolattartást írnak elő a hatóságok.

Speciális helyzet, amikor nevelésbe vett gyermek és vér szerinti szülő kapcsolattartását szabályozzák le az intézményben. Az ilyen jellegű tevékenység biztosítása nem kötelező, miután ebben az esetben a nevelőszülői hálózatot működtető intézményfeladata a szolgáltatás biztosítása. Az intézményben jelenleg ebből van több, de más központoktól eltérően, ez jelenleg még kezelhető mértékű.

v. Utcai, lakótelepi és kórházi szociális munka

A törvény előírásai szerint szükséges utcai, lakótelepi illetve kórházi szociális munka végzése is.

A Gyomaendrődi járásban a települések és a lakótelepek nagysága nem indokolja a „klasszikus” utcai szociális munkát, nem jellemzőek az utcán, lakótelepeken iskolaidőben csapatosan csellengő lógó diákok, illetve pláza sincs, ahol gyülekeznének.

A hajléktalanság sem okoz jelentős gondot. Jellemzőbb a településen, hogy a kliens rendelkezik ingatlanal, ahol meghúzódhat, de nincs mivel fűteni, vagy esetleg a ház állapota nagyon elhanyagolt.

A járás településein nincs hajléktalanszálló, amennyiben valóban nem tud hova menni a személy, egy diszpécser szolgálat segít abban, hogy helyet találjanak számára. A bejutás feltétele negatív tüdőszűrő lelet, amelynek intézésében is segítséget nyújtanak a szolgálat munkatársai. Sajnos gyakori, hogy a krízishelyzetben levő személy nem akar szállóra kerülni különböző okok miatt. Ebben az esetben nem tudunk számára segítséget nyújtani.

Téli időszakban már évek óta biztosított a krízishelyzetek elkerülésére illetve megoldására a krízistüzelő, valamint kríziskályhák biztosítása.

Mivel járásunkban kórház nem található, így a kórházi szociális munka irreleváns.

vi. Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

Ez a tevékenység a legfrissebb kötelezően ellátandó feladat, melyet 2018. szeptember 1. óta jogszabály ír elő, de a járás néhány köznevelési intézményében pilot jelleggel egy EFOP projekt keretében már korábban bevezetésre került.

A 2020-as év volt az első, amikor már a projekt kifutása után kizárólag a jogszabályban előírt módon kellett biztosítani a tevékenységet.

A jogszabály és az útmutató a tevékenység szabályozásában nagyon széles spektrumon mozog, aminek előnye és hátránya is van. Hátránya, hogy kissé „elvész” a szakember a tevékenységek között, viszont előnye, hogy a szolgáltatás teljesen specifikussá tehető, adaptálható az egyes intézmények igényeinek megfelelően.

A kezdeti bizonytalanságok után 2020. őszén részben a COVID miatt, részben a korábbi negatív tapasztalatok miatt új alapokra helyeztük az előtte folytatott, jórészt az EFOP projekten alapuló tevékenységeinket, és egyeztetve az intézmények vezetőivel, helyettesekkel, gyermekvédelmi tevékenységet folytató pedagógusokkal, egyediesítettük a szolgáltatási palettát az intézmények igényei szerint.

Fontos része a tevékenységnek, hogy a segítők az adott intézményben végzik munkájuk jelentős részét, ott vannak a gyermekek, pedagógusok között. A jelenlegi szabályozás szerint 1 segítő 1000 gyermeket lát el. Sajnos a kisebb létszámú köznevelési intézményeknél, mint járásunkban is, ez azt jelenti hogy egy szakember 10 feletti intézményben látja el a feladatot, így egy-egy helyen kevés időt tud tölteni, illetve munkaideje jelentős részében úton van.

A segítők tevékenysége erőteljesen preventív jellegű, feladatuk, hogy ha lehetséges, még a veszélyeztetettség létrejötte előtt beavatkozzanak.

Fontos a szerepük abban is, hogy a köznevelési intézményekben folyamatos segítséget nyújtsanak a pedagógusok számára a gyermekvédelemhez, szociális munkához kapcsolódó kérdésekben.

Nagy támogatást jelent ez a családsegítők és az esetmenedzserek munkájában, hiszen ők jellemzően családlátogatások során találkoznak a családtagokkal, otthoni környezetben. Az óvodai iskolai segítőik meg tudják figyelni a gyermeket az oktatási intézményben, és a pedagógusok mellett az általuk tapasztalt segítséget jelentenek az esetkezelésben.

A pedagógusok, szülők, vagy akár a gyermekek is megkereshetik őket problémáikkal. A pedagógusok egy úgynevezett Segítségkérő lapon jelezhetik nekik meglátásaikat az adott gyermekkel kapcsolatban, és kérhetik az intézkedést.

A Segítségkérő lap irányulhat egy-egy gyermek problémájára, de lehet, hogy egész közösség (pl. egy osztály) érintett. Ez utóbbi esetben lehetőség van előadások, vagy csoportos foglalkozások kérésére bizonyos témákban, pl. közösségépítés, tanulócsoporthoz, Internet-használat veszélyei stb.

A 2020-as év tapasztalatai után 2021-ben is az intézményekhez igazodva tartottuk meg a fogadóórákat. Az óvodai és iskolai szociális segítőik az iskolák kapcsolattartóival illetve osztályfőnökeivel együttműködve látták el feladatukat. Az intézményekben egyre elfogadottabbá válik a segítőik jelenléte, a pedagógusok sűrűbben kéri a szakemberek segítségét. Volt olyan intézmény, ahol a meghatározott időpontokban kitűzött fogadóórákat nem igényelték a pedagógusok, az itt felszabaduló időpontokat átcsoportosítottuk más intézményekbe, ahol igényként felmerült a gyakoribb fogadóóra megtartása.

Az óvodai tevékenységek terén még mindig vannak vakfoltok, az óvodapedagógusokkal közösen keressük a lehetőségeket a rendszeres szolgáltatás beillesztésére.

Az idei évben is nagy támogatást jelentett a családsegítők és az esetmenedzserek munkájában az óvodai és iskolai szociális segítőik tevékenysége. Egyre többször jelennek meg esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken, hiszen a pedagógusokon kívül egyedül ők látják az iskolai környezetben a tanulókat illetve a személyes négy szemközt kapcsolatot ott tudják felvenni a gyermekekkel.

A segítő megkeresésére szolgáló lapon általában családsegítők illetve az iskolák részéről érkeztek egyéni felkérések.

A segítségkérő-lap irányulhat egy-egy osztály problémájára is. Ezért lehetőség van előadás vagy csoportos foglalkozás formájában kérni a segítő munkát. Az idei évben jellemzően kamaszkori felvilágosítás, iskolai bántalmazás témakörökben volt igény az iskolák részéről.

Segítségkérések jelzett problémák szerinti megoszlása:

	2020	2021
Iskolai hiányzások	10	13
Magatartási problémák	19	23
Család-nevelési problémák	7	5
Tanulást érintő problémák	6	7
Pályaorientáció	1	0

Idegrendszeri, pszichés problémák	11	10
Ügyintézéshez segítségkérés	1	0
Konfliktus az intézményben	3	3
Összesen:	58	61

Segítségkérések jelzők általi megoszlása

	2020	2021
Köznevelési intézmények	43	45
Család- és gyermekjóléti szolgálat	6	8
Család- és gyermekjóléti központ	8	5
Szülő	1	3
Összesen	58	61

A segítségkérések az elmúlt évben leggyakrabban az iskolától érkeztek, de néhány esetben szülő is kereste a segítő.

Elsősorban iskolai hiányzásokat, magatartási problémákat, konfliktusokat jeleztek.

A szolgálat valamint a központ a gyermekekkel kapcsolatban megfigyelést (tanórai és szünetben), valamint négy szemközti személyes beszélgetést kért segítségként az óvodai és iskolai segítőktől.

2021-ben összesen 61 esetben érkezett jelzés az óvodai és iskolai szociális segítőkhöz.

Egy-egy egyéni esetben a tapasztalatok szerint legtöbbször 7-10 kapcsolatfelvétel történik (szülővel, gyermekkel, pszichológussal, egyéb szakemberrel), de legfeljebb 8-15 találkozás szükséges egy-egy probléma megoldásához.

A tavalyi évben a 61 egyéni esetben összesen 521 kapcsolatfelvétel történt.

Csoportos tevékenységre a 2021-es évben 13 alkalommal érkezett felkérés. A pedagógusok egyre többször kéri az iskolai agresszió, iskolai bántalmazás megelőzéséről szóló előadásokat, de kamaszkori felvilágosítás és érzékenyítő csoportok témakörben is érkeztek felkérések.

Közösségi tevékenységekre 5 alkalommal érkezett felkérés. A Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola felkérte az iskolai segítő a hagyományos karácsonyi vásáron való közreműködésre.

Júliusban ismét lehetőségünk nyílt megtartani nyári táborunkat. A programok változatosak és élménygazdagok voltak. Több meghívott előadó műsorával szórakoztattuk a gyerekeket. Az iskolás és óvodás korú gyermekek nagy része visszatérő vendég volt táborunkba. A három hét alatt 64 gyermek részére biztosítottunk tartalmas nyári pihenési lehetőséget.

Örömmel tapasztaljuk, hogy a kapcsolódó intézményekkel egyre jobb az együttműködés. Ennek ellenére vannak még nehézségek. Elsődleges célunk, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást beillesszük az intézmények mindennapi életébe valamint a problémákat közösen és minél hatékonyabban igyekezzünk megoldani.

III. A feladat ellátás COVID járvány miatti specifikumai 2021-ben

A koronavírus megjelenése és terjedése az utóbbi idők legnagyobb kihívása elé állította az országot, köztük a család- és gyermekjóléti központokat és szolgálatokat, így a Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti Központot is.

2021-ben azonban már könnyebb dolgunk volt, hiszen egyrészt a korlátozások a mindennapi tevékenységeinket kevésbé érintették, másrészt az előző évi tapasztalatokat tudtuk használni.

A kollégák között igazolt COVID fertőzött nem volt, bár 2021 év elején a táppénzes napok száma jelentősen emelkedett a korábbi évekhez képest.

A mindennapi tevékenységeink tekintetében korlátozások nem voltak a családok gondozására vonatkozóan, ugyanakkor a szakmaközi megbeszélésekre szinte kizárólag online formában került sor.

Az évet végigkísérte a járványügyi előírások betartása: maszkhasználat, gyakori kéz és felületfertőtlenítés.

A jelzőrendszeri tagok működésében kisebb-nagyobb változások voltak, de ez nem befolyásolta nagymértékben tevékenységüket, kivéve az egészségügyi szolgáltatókat, akiknél jelentősen megnövekedett a feladatok száma, különösen az oltások bevezetésével.

A környezettanulmányok készítésére vonatkozóan a COVID előtti időszakhoz hasonlóan történt a feladat ellátása.

A jogi és pszichológiai tanácsadás valamint a kapcsolatügyelet folyamatosan működött.

Az óvodai és iskolai segítők a köznevelési intézményekre vonatkozó előírások betartásával végezték tevékenységüket.

IV. Személyi és tárgyi feltételek

A Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti Központban 2021. évben 10,5 fő dolgozott közalkalmazotti jogviszonyban.

Intézményvezető: Pál Jánosné

- Család- és gyermekjóléti szolgálat
  - Családsegítők
    - Béni Hella
    - Erdélyiné Séllei Annamária
    - Katona Vince
    - Pesztránszki Ferencné
- Család-és gyermekjóléti központ
  - Esetmenedzserek (hatósági intézkedéshez kapcsolódóan)
    - Hinelné Szilágyi Krisztina
    - Bálint Edit
  - Szociális diagnóziskészítő esetmenedzser
    - Pappné Pál Viktória
  - Tanácsadók (megbízási szerződéssel)
    - Dobóvári Béla pszichológus
    - Hanyecz Lászlóné pszichológus
    - Dr Varga Imre jogász
  - Óvodai és iskolai segítők
    - Csekő-Kurilla Zsanett
    - Liziczai Ildikó
    - Maczek Ágnes (heti 20 órában)

Az intézményvezető megbízása 2021. december 31-ig szólt. A vezetői pályázat kiírásra került, a jelenlegi vezető újabb öt évre kapott megbízást.

Az intézményben minden munkakör főiskolai diplomához kötött.

2020. volt az első év az intézmény rövid történetében, amikor nem volt meg minden dolgozónak a diplomája. A 2021-es évben 3 fő rendelkezett szociálpedagógus és 6 fő szociális munkás végzettséggel, mindkettő szakirányúnak számít. 1 fő 2022. elején végzett, egy fő 2021. őszén kezdte meg tanulmányait. Mindketten felmentést kaptak, így szakképzettnek számítottak.

Komoly problémát jelent országosan is, hogy nagyon kevés a szakember. 2020. és 2021. őszén több felsőoktatási intézmény sem tudta elindítani a szociális szakot a jelentkezők alacsony száma miatt.

A szociális szférában a legalacsonyabb a megbecsültség, és hosszú évek óta húzódik a bérrendezés, ami nagyon kedvezőtlenül hat a szférában való munkavállalásra, és megnöveli a fluktuációt és az elvándorlást.

Szakterületünkön kötelező továbbképzési rendszer van, mely biztosítja a munkatársak ismeretének aktualizálását. Ennek során 4 év alatt 80 pontot kell megszerezni, melyből 24 pont kötelező, 24 pont munkakörhöz kötött, és 32 pont szabadon választott képzéseken teljesíthető.

Néhány képzésnél lehetőség volt online oktatásra 2021-ben, de ezek többsége nem volt nyitott az intézmény dolgozói számára, mivel jellemzően idősgondozásra irányult.

Jelenleg az intézmény dolgozói közül a kötelező képzését teljesítette az intézményvezető, valamint 2 fő esetmenedzser és 4 fő családsegítő.

1 fő óvodai és iskolai szociális segítő idén vesz részt képzésen, a szociális diagnóziskészítő esetmenedzser számára elvégzendő képzést pedig még nem hirdették meg.

Az intézmény feladatainak ellátása Gyomaendrődön a Fő út 2. szám alatt történik. Az épület könnyen megközelíthető, teljes körűen akadálymentesített, minden helyiség bútorzata megfelelő. A minimum szükséges feltételek: elegendő szék, asztal, számítógép, illetve nagy teljesítményű multifunkciós eszközök rendelkezésre állnak.

Minden dolgozó saját munkaállomással rendelkezik.

2021-ben a vezetői pályázat előkészítésekor, áttekintve az elmúlt időszak tapasztalatait, belső átszervezésre került sor, mely elsősorban a helyiségek használatát érintette. A dolgozók elhelyezése során az egyes szakfeladatok és azokhoz tartozó tevékenységek kompetenciahatárainak elkülönítése, illetve az egyes helyiségek kihasználtsága került a középpontba. Ennek alapján összevonásra került az interjúszoba a pszichológus és a jogász által használt helyiséggel. Nyilvánvalóvá vált, hogy a jelenlegi épületben a minimumfeltételek teljesíthetők, de szükséges lenne több helyiség. A Fő út 2. szám alatt intézményünkön kívül a Védőnői szolgálat kapott helyet, szabadon használható helyiség nincs.

Az épületben van egy nagyobb terem, mely kb. 40 fő befogadására alkalmas, itt kerül sor a szakmai tanácskozások, éves konferencia, illetve egyéb, nagyobb létszámú rendezvény megszervezésére, valamint az esetkonferenciákra is, ahol a család és a velük foglalkozó szakemberek beszélnek meg a teendőket a segítségnyújtás érdekében.

A kapcsolattartás biztosítására a résztvevők létszámától függően az interjúszoba, illetve a nagyterem kerül kijelölésre.

Az intézmény 2021. évi kiadásainak megoszlása:

Személyi	47.342 eFt
Járulék	7.237 eFt
Dologi	9.567 eFt
Fejlesztés	652 eFt
Összesen	64.798 eFt

A 2021-es költségvetésbe betervezésre került a nyílászárók külső festése, valamint egy klíma beszerzése. A nyílászárók festését 2022-re halasztottuk.

Az intézmény személyi és tárgyi feltételei jelenleg megfelelnek a vonatkozó rendeletekben foglalt minimum feltételeknek, azonban a feladatellátás változásai miatt több helyiségre van szükség.

V. Intézmény szakmai ellenőrzése 2021-ben

2021-ben szakmai ellenőrzés nem volt, az önkormányzat és intézményeinek átfogó vizsgálata történt a Magyar Államkincstár illetve az Állami Számvevőszék részéről.

Ezen kívül a hosszabb idejű közfoglalkoztatás helyszíni ellenőrzése történt meg, mindent rendben találtak.

VI. Pályázati tevékenységek

Elnyert pályázatok:

2021-ben nem volt elnyert pályázata az intézménynek.

Benyújtás alatt álló pályázat:

2021-ben nem nyújtottunk be pályázatot. 2022-ben TOP_Plusz 3.1.2-21 pályázatban pozitív elbírálás esetén intézményünk konzorciumi partnerként vesz részt.

Pályázatok, melyben az intézmény illetve dolgozói partnerként vesznek részt

Az intézmény együttműködési megállapodást írt alá a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal az RSZTOP-1.1.1 és RSZTOP-2.1.1 konstrukcióban való együttműködésre, melynek során az intézmény vállalta, hogy az SZGYF által szervezett adományosztásokról kiértésíti a jogosultakat, illetve helyet biztosít az osztásnak.

VII. Egyéb tevékenységek

1. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetése:

Gyomaendrőd Város Önkormányzata a család- és gyermekjóléti központ feladatai közé integrálta a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működésének koordinálást.

A Fórum elnöke Lehoczkiné Timár Irén alpolgármester asszony, titkára a központ intézményvezetője.

A szervezet koordinálását, az ülések megszervezését, adminisztrációt, illetve a pályázatok elkészítését az elnök és a titkár koordinálja.

A KEF lehetőség szerint minden évben pályázatot nyújt be programjainak megvalósítására.

Sajnos 2019 óta nem írtak ki pályázatot a Fórumok működtetésére illetve programok szervezésére.

2021-ben sor került Gyomaendrőd Város Drogstratégiájának felülvizsgálatára, melyet a Tisztelt Képviselőtestület 383/2021. (XII. 21.) számú határozatával elfogadott.

2. Együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 2017 végén együttműködési megállapodást kötött az intézménnyel RSZTOP pályázathoz kapcsolódóan, mely tevékenység 2018 óta folyamatos.

Ennek során az intézmény vállalta, hogy az SZGYF által szervezett adományosztásokról kiértésíti a jogosultakat, illetve helyet biztosít az osztásnak.

Jelenleg 3 célcsoport részesül az adományokban. Az egyik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, 3 év alatti gyermeket nevelő szülők, ők havonta kapnak tartós élelmiszer tartalmazó csomagot.

Másik célcsoport a nyári időszakban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, 7-14 éves gyermeket nevelő szülők, valamint időszakosan az alacsony jövedelmű, nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyek.

3. Kríziskályha és krízistüzelő biztosítása

Egyedülálló lehetőség a kliensek számára településünkön a kríziskályha igénybevétele.

Az önkormányzat által vásárolt fatüzelésű kályhák abban az esetben nyújtanak segítséget, amikor a fűtési nehézséget a kályha hiánya jelenti. Átlagban 2-4 kályhára van igény egy-egy fűtési szezonban.

A 2020-as évben a rendelkezésre álló 7 kályha közül 3 használhatatlanná vált, melyek selejtezése és pótlása új készülékkel megtörtént, így továbbra is 7 kályha helyezhető ki.

A kályha ingyen használható, egy jogász által megfogalmazott használatba adási szerződéssel kerül kihelyezésre az adott család otthonába, és az aktuális fűtési időszak végéig használható, vagy addig az időpontig, amíg a család meg tudja oldani önerőből egy kályha megvásárlását. 2021-ban 2 alkalommal kellett kihelyezni a kríziskályhákat.

Immár évek óta az önkormányzat rendelkezésére áll változó mennyiségű tüzelőanyag, melyek természetbeni juttatásként adhatók azok számára, akik nem rendelkeznek tüzelővel. Egy fűtési szezonban egy ügyfél csak egy alkalommal részesülhet ebben a támogatásban. Bejelentés esetén az intézmény munkatársai megbizonyosodnak róla, hogy valóban nincs egyáltalán tüzelő, csak akkor kaphatja meg az ügyfél a támogatást. Miután az ekkor adható mennyiség 3-5 mázsa, így ez valóban csak egy-egy krízishelyzetet oldhat meg.

2021-ben 27 esetben kellett intézkedni krízisfa kiszállításról. Jellemzően ezek egyedülálló, idős emberek háztartásai, akik sok esetben székelynek segítségért intézményekhez fordulni. Azonban elfordulnak az esetek között gyermekes családok is, akik a téli időszakban fűtési nehézségekbe ütköznek. Ekkor határozat meghozatala nélkül, a családnál tett látogatást követően, a helyzetet felmérve születik meg a döntés a krízisfa kiszállításáról.

VIII. További terveink

Az intézmény munkatársai folyamatosan figyelemmel kísérik a beadható pályázati kiírásokat, ezen kívül továbbra is részt vesznek más intézmények, különösen az önkormányzat projektjeinek tervezésében és megvalósításában, melyek az intézmény tevékenységi körét érintik. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a plusz feladatok vállalása ne akadályozza az alapfeladatok ellátását.

A jelzőrendszeri tagokkal a kapcsolat folyamatos, ennek a kapcsolatnak a további ápolása, kiterjesztése is a céljaink között szerepel.

Az intézmény jelenlegi helyzetét az alábbi SWOT analízis tábla mutatja be, melynek elkészítése az intézmény dolgozóinak aktív bevonásával történt

Erősségek	Gyengeségek
- szakképzett dolgozók - sok éves szakmai tapasztalat, folyamatos továbbképzés - innovativitás, kreativitás - rugalmasság - megoldásközpontú hozzáállás - széleskörű kapcsolati háló a településen - széleskörű kapcsolati háló a megye család- és gyermekjóléti központjaival - csapatszellem - sokrétű munkatársak - könnyen elérhető épület megfelelő berendezéssel - intézményi gépkocsi	- pszichológus alacsony óraszámban tud jelen lenni - a növekvő feladatokhoz kevés a szakemberek száma - a növekvő létszámhoz kevés a helyiségek száma
Lehetőségek	Veszélyek
- pályázati források kihasználása - fenntartó támogatása - folyamatos feladatbővülés az intézményben - képzések - konzorcium projektekre más intézményekkel - pozitív jogszabályi változások - szakmai jó gyakorlatok átvétele -	- pályázati lehetőség hiánya - előre nem tervezhető nagyobb összegű váratlan kiadás - a szakma alacsony érdekérvényesítő képessége - a feladatok bővüléséhez nem kap az intézmény státuszt - a folyamatos feladatbővülés ellátásához kevés a képzett szakember - kötelező továbbképzési rendszer átalakulása miatti bizonytalanság

Az intézmény erősségét jelentik a szakképzett és elhivatott kollégák, akikre lehet építeni. Folyamatosan továbbképzik magukat, figyelemmel kísérik a törvényi és szakmai változásokat, és ezeket beépítik mindennapi tevékenységeikbe.

A dolgozók rugalmassága a biztosítéka annak, hogy minden, az intézmény hatáskörébe tartozó problémát hatékonyan és minél gyorsabban meg tudjanak oldani. A pandémia idején ez a rugalmasság volt a záloga annak, hogy a rendkívüli körülmények között sem állt le a munka, folyamatos volt a lakosság segítése.

A család- és gyermekjóléti központok létrehozásával szorosabbá vált a járásszékhelyen működő intézmények együttműködése, havi rendszerességgel lehetőség van workshopokon részt venni a megye többi központjának részvételével, ahol megbeszélésre kerülnek az aktualitások, és az új információkat továbbítani lehet a szolgálatok felé. 2021-ben a workshopok egy része online került megszervezésre.

A munkavégzés hatékonysága érdekében a figyelem középpontjában áll az ellátások infrastruktúrájának további fejlesztése, az elhasználódott eszközök megújítása, épület karbantartása, modernizálása.

A fenntartóval egyeztetve 2022-es évre áttettük a nyílászárók külső festését.

A rendelkezésünkre álló épületben alacsony számú, viszonylag nagy alapterületű helyiség található, azonban a belső elrendezés miatt (nyílászárók, radiátorok száma) a helyiségek nem leválaszthatók.

A hatékony munkavégzés szempontjából fontos, hogy egy helyiségben ne legyen sok munkavállaló, hiszen zavarják egymást a tevékenységekben. Ezen kívül a szakfeladatok szétválasztása, a kompetenciahatárok betartatása miatt új belső struktúra kialakítása történt 2021-ben.

Az irattárunk egyben van az adományoknak helyet adó raktárral.

Mindenképpen szükséges újabb helyiségek biztosítása a feladatok minőségi végzéséhez. A

feladatok magas színvonalú ellátása érdekében szükségessé válik újabb helyiségek kialakítása. Jelenleg a Fő út 2. szám alatt intézményünkön kívül a Védőnői szolgálat kapott helyet, üresen álló helyiség nincs, így a bővítés más épület igénybevételével történhet. Itt kerülhetnek kialakításra az esetmenedzserek illetve a tanácsadók (pszichológus, jogász) tevékenységéhez szükséges helyiségek, valamint a kapcsolattartáshoz szükséges infrastruktúra. Idén nyár elején két kolléga végez mediátorként, a kapcsolattartásra kialakított helyiségben ez a hiánypótló tevékenység is megvalósulhat.

Ezzel a jelenlegi székhelyen felszabaduló helyiségek által lehetővé válik egy nagyobb, kényelmesebb interjúszoba kialakítása, illetve a raktár és irattár funkciók szétválásával több adományt tudunk fogadni és kiosztani.

Hosszú távon mindenképpen fontos az épület energetikai felújítása, a régi fűtési rendszer korszerűsítése, megújuló energia használata a pályázati források függvényében.

Az intézmény rendelkezik 1 db személygépkocsival, mely 14 éves, egyre több probléma van vele. Folyamatosan használatban van, a kollégák igyekeznek több tevékenység összekötésével minél hatékonyabban kihasználni, de így is gyakran előfordul, hogy saját gépkocsival kell menniük.

Mindenképpen szükséges a közeljövőben lehetőség szerint 2 db újabb gépkocsi beszerzése.

Az épületben és udvarán 3 intézmény van: mellettünk kívül a védőnők illetve az önkormányzati tűzoltók is itt kaptak helyet, ezért az ügyfélforgalom és a munkavállalók számának növekedése miatt az udvaron szükséges egy nagyobb kapacitású parkoló kialakítása.

Az idei TOP_Plusz pályázatok pozitív elbírálása esetén lehetőséget biztosítanak személyi és tárgyi feltételek javítására egyaránt.

A felsorolt fejlesztésekkel a tárgyi feltételek megfelelnek a XXI. század igényeinek.

A közfoglalkoztatottak tevékenysége kiemelt fontosságú munkánk segítésében.

Immár évek óta 2 fő foglalkoztatása történik a közfoglalkoztatási pályázaton belül. Egyikük takarítói feladatot lát el, a másik pedig ügyintézői feladatkört, munkájuk nélkülözhetetlen a mindennapokban. Az ügyintéző munkakörben foglalkoztatott önréből képzésen vesz részt, és sikeres pályázat esetén lehetőségünk lesz munkaszerződéssel foglalkoztatni.

Összességében elmondható, hogy az intézmény a jelen felállásában ötödik évét sikeresen zárta. Pénzügyek terén a működtetés takarékos és hatékony volt.

A társintézményekkel a kapcsolatunk folyamatosan javul, törekszünk a hatékony és konstruktív együttműködésre.

A munkatársaink aktívan részt vettek és részt vesznek az esélyegyenlőségi programok kidolgozásában, módosításában illetve megvalósításában.

Folyamatos a pályázati és egyéb források keresése a tevékenységek magas színvonalú elvégzése érdekében.

Gyomaendrőd, 2022. április 29.

Tisztelettel:

IX. Melléklet A Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti központ tevékenységét meghatározó jogszabályi háttér

1. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Gyermekjóléti szolgáltatás*

A szolgáltatás tartalma*

39. § (1) * A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

(2) * A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c) * a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(3) * A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

d) * tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

(3a) * A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.

(4) * A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

a) * a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

c) * kezdeményezni

ca) * egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,

cb) * szociális alapszolgáltatások igénybevételét,

cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,

cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét, vagy

ce) *

d)-e) *

(5) *

39/A. § * (1) Egyszemélyes család- és gyermekjóléti szolgálat nem vehet részt az e Fejezet szerinti feladatok ellátásában, ha az érintett gyermek szülője a szolgáltatást nyújtó személy maga, a fenntartó önkormányzat polgármestere, alpolgármestere, jegyzője vagy aljegyzője.

(2) Család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ nem vehet részt az e Fejezet szerinti feladatok ellátásában, ha az érintett gyermek szülője a szolgálat, központ szakmai vezetője vagy intézményvezetője, a fenntartó önkormányzat polgármestere, alpolgármestere, jegyzője vagy aljegyzője.

(3) Elfogult az a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó személy, akitől nem várható el az eset tárgyilagossága megítélése.

(4) Az összeférhetetlenséggel vagy elfogultsággal érintett személy, vagy a szolgálat, központ vezetője köteles azt bejelenteni az ok tudomására jutásától számított 5 munkanapon belül a család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ székhelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalnak. A szolgáltatás igénybe vevője az összeférhetetlenséget vagy elfogultságot bármikor bejelentheti a család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ székhelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalnak. A fővárosi és megyei kormányhivatal megvizsgálja a bejelentés megalapozottságát, és ha szükséges, kijelöli az e Fejezet szerinti feladatokat ellátó szolgálatot, központot vagy személyt.

(5) Az összeférhetetlenséggel vagy elfogultsággal érintett szolgáltatást nyújtó személy az igénybe vevő felé fennálló tájékoztatási kötelezettségének köteles eleget tenni az összeférhetetlenség, elfogultság fennállása esetén is.

*Család- és gyermekjóléti szolgálat **

40. § (1) * Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) - keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

(1a) * A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.

(2) * A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl *

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
c) * az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,

d) * szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

f) felkérésre környezettanulmányt készít,

g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

h) *

i) * biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

j) * részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

k) * nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

(3) *

(4) *

(5) *

*Család- és gyermekjóléti központ **

40/A. § * (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járasszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

aa) utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát,

ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

ac) - ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát,

ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,

ag) * óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

be) utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára;

d) * elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64/A. §-a szerint.

(3) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont ad) alpontja, valamint a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.

(4) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont aa)-ac) és ae)-af) alpontja szerinti feladata, valamint a szupervízió az Szt. 122/A. §-a szerinti, szolgáltatások intézményen kívüli szervezet által történő ellátásának szabályai szerint is biztosítható.

(5) * A család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ a szolgáltatással érintett

a) gyermek tekintetében a Gyvt. 139. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást,

b) nagykorú személy tekintetében az Szt. 20. §-a szerinti nyilvántartást vezet.

(6) * A 139. § (1) bekezdés szerinti adattartalmú nyilvántartás a változások nyomon követhetőségét biztosító elektronikus úton is vezethető.

(7) * A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt család- és gyermekjóléti központ az Szt. 64. § (9) bekezdése szerinti fogyatékoságügyi tanácsadást is biztosít. A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a kijelölésről szóló közleményt az általa irányított minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon teszi közzé.

2. 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

Családsegítés

64. § * (1) A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

(2) * A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

(3) A (2) bekezdés szerint kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés (4) bekezdésben megjelölt céljáról, tartalmáról.

(4) A családsegítés keretében biztosítani kell

a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,

b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,

c) * a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,

d) * a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,

e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,

f) * a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,

g) * a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti készenléti szolgálatot az (1) bekezdés szerinti személyek számára,

i) *

(5) *

(6) * Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

(7) * A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

(8) * A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.

(9) * A Gyvt. 40/A. § (7) bekezdése alapján kijelölt család- és gyermekjóléti központ fogyatékossgügyi tanácsadást biztosít. A fogyatékossgügyi tanácsadás keretében a gyermekjóléti központ elősegíti a fogyatékossgal élő emberek és családtagjaik információkhoz, szolgáltatásokhoz való akadálymentes hozzáférését, valamint az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósulását.

64/A. § * (1) A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ szociális diagnózist készít

a) a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja,

b) a család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az esete nem tartozik a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) vagy b) pontja alá,

és a szociális diagnózis elkészítéséhez valamennyi érintett hozzájárul.

(2) A szociális diagnózis elkészítését a 64. § (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai is kezdeményezhetik a család- és gyermekjóléti központnál.

(3) A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni.

3. 15/1998. NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

CSALÁDSEGÍTÉS ÉS GYERMEK JÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS*

6. § * (1) * A Gyvt. 39-40/A. §-a, valamint az Szt. 64. és 64/A. §-a szerinti szolgáltatásra a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet szabályait is alkalmazni kell. A szolgáltatás nyújtásának szakmai módszereit a miniszter az általa irányított minisztérium honlapján közzéteszi.

(2) * A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás a feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, ezen belül a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 2. § l) pont lb) alpontja szerinti esetkezeléssel, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

7. § * A családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végzők számára biztosítani kell

a) a heti munkaidőkeretének legalább a felét kötetlen munkaidő-beosztás keretében, a szociális segítőmunka, illetve az adatgyűjtés helyszínen való elvégzéséhez,

b) a munkavégzéshez szükséges közlekedési eszköz használatát vagy a közösségi, illetve tömegközlekedési eszköz használatával járó költségek megtérítését,

c) a személyes biztonságát szolgáló eszközöket, különösen külterületi munka esetében,

d) az egymás tájékoztatása, szakmai segítése céljából, konkrét ügyek, vagy problémák feldolgozása kapcsán rendszeresen tartott esetmegbeszélő csoporton történő részvételt,

e) a szupervíziót.

7/A. § * A szolgáltatást igénybe vevő számára az első kapcsolatfelvételkor tájékoztatást kell nyújtani

a) a szolgáltatás elemeiről, azok tartalmáról, feltételeiről,

b) az intézmény által vezetett, az igénybe vevőre vonatkozó nyilvántartásokról és

c) panaszjoga gyakorlásának módjáról.

8. § * (1) * Ha a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le, és esetkezelés szükséges, a szolgáltatást igénybe vevő szülővel vagy más nagykorú személlyel - az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel, továbbá a cselekvőképességében a gyermekjóléti, szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú személy esetén a gondnoka hozzájárulásával - együttműködési megállapodást kell kötni, és

a) a gyermek veszélyeztetettsége miatti jelzés, illetve önkéntes jelentkezés esetén a GYVR-ben cselekvési vagy intézkedési tervet kell készíteni, vagy

b) a szociális vagy mentálhigiénés problémák vagy egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok esetében a (4) bekezdés szerinti esetenaplót kell vezetni.

(1a) * A család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserének a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedéssel érintett gyermekkel és törvényes képviselőjével kapcsolatosan elvégzett feladatait a hatósági intézkedést követően a GYVR-ben rögzíteni kell.

(2) Az együttműködési megállapodás tartalmazza

a) az igénybe vevő és törvényes képviselője nevét, elérhetőségét,

b) az esetkezelést végző családsegítő nevét, elérhetőségét,

c) * az igénybe vevő nyilatkozatát az együttműködési szándékáról.

d)-e) *

(3) * Az együttműködési megállapodást a családsegítő az intézményvezető jóváhagyásával, írásban köti meg a szolgáltatást igénybe vevővel. A megállapodást az Szt. 122/A. §-a alá tartozó szolgáltatás esetében a szolgáltatást nyújtónak is alá kell írnia. Az együttműködési megállapodás adatait a GYVR-ben rögzíteni kell, és a megállapodást a GYVR-be fel kell tölteni.

(4) * Az esetenaplót a miniszter által meghatározott, a Szociális Ágazati Portálon közzétett formában kell vezetni.

(5) * Nem kell együttműködési megállapodást kötni a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés esetében.

Veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer *

9. § * (1) A Gyt. 17. §-a és az Szt. 64. § (2) bekezdése szerinti, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (a továbbiakban: jelzőrendszer) működtetése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat

a) figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,

b) a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,

c) tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,

d) fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,

e) a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,

f) * veszélyeztetettség esetén rögzíti a GYVR-ben a vonatkozó adatokat,

g) az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,

h) a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,

i) a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,

j) * egy gyermek, egyén vagy család ügyében, az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,

k) éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, és

l) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

(2) Az esetmegbeszélésre meg kell hívni

a) a megelőző pártfogó felügyelőt, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki megelőző pártfogás alatt áll,

b) a pártfogó felügyelői szolgálatot, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki fiatalkorúak pártfogó felügyelete alatt áll, vagy ha a gyermek kockázatértékelése alapján a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettsége legalább közepes fokú,

c) a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit indokolt esetben, különösen akkor, ha részvételük a gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához szükséges, és

d) * az esetmegbeszélés témájától, céljától függően a járási jelzőrendszeri tanácsadót vagy a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserét (a továbbiakban: esetmenedzser).

(3) A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést kell szervezni. A szakmaközi megbeszélésre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

(4) Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza

a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,

b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,

c) az éves célkitűzéseket, és

d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

(5) Az éves szakmai tanácskozást minden év február 28-áig kell megszervezni, és arra meg kell hívni

a) a települési önkormányzat polgármesterét, a képviselő-testület tagját (tagjait) és a jegyzőt,

b) a gyermekjóléti alapellátást és a szociális alapszolgáltatást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,

- c) a településen szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- d) a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- e) a gyámhivatal munkatársait,
- f) a fiatalok pártfogó felügyelőjét, megelőző pártfogó felügyelőjét, és
- g) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

(6) Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat több családsegítőt foglalkoztat, közülük települési jelzőrendszeri felelőst kell kijelölni az (1) bekezdés szerinti feladatokra, illetve azok koordinálására.

(7) Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a család- és gyermekjóléti központot.

10. § * (1) A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ

- a) koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját,
- b) szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához,
- c) összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket,
- d) a család- és gyermekjóléti szolgálat 9. § (7) bekezdése szerinti megkeresése alapján segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik,
- e) segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család- és gyermekjóléti szolgálat közötti konfliktusok megoldásában,

f) megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban,

g) megteszi a Gyvt. 17. § (4) bekezdése szerinti jelzést, és

h) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

(2) A család- és gyermekjóléti központ az (1) bekezdés szerinti feladatokra, illetve azok koordinálására járási jelzőrendszeri tanácsadót jelöl ki.

11. § * A gyermek bántalmazására, elhanyagolására vonatkozó jelzéssel érintett személy részére nem biztosítható betekintés a zártan kezelendő adatokat tartalmazó irat azon részébe, amelyből következtetés vonható le a jelzést vagy kezdeményezést tevő intézményre, személyre.

A család- és gyermekjóléti szolgálat *

12. § * A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

13. § * A család- és gyermekjóléti szolgálat tájékoztatási feladatai körében szociális és egyéb információs adatokat gyűjt, és tájékoztatja

a) a szülőt, illetve - ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően - az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,

b) a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,

c) a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről, és

d) az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkövetése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az utánkövetést végző szervezet felkeresését.

14. § * (1) A család- és gyermekjóléti szolgálat a szociális segítőmunka keretében

a) segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,

b) az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,

c) koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,

d) az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember és a család- és gyermekjóléti központ bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében esetmegbeszélést, illetve - az előbbieket mellett - a család problémájában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével esetkonferenciát szervez,

e) a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét, és

f) közreműködik a válsághelyzetben lévő várandós anya problémáinak rendezésében.

(2) * Az 1. számú mellékletben meghatározott létszámelőírás esetében a 25 ellátott család számításakor csak azok a családok vehetők figyelembe,

a) akik megállapodással rendelkeznek, és a szociális segítőmunka során éves átlagban legalább havi három személyes találkozás megszervezésére és dokumentálására sor kerül, valamint

b) ahol hatósági intézkedéshez kapcsolódó szolgáltatásnyújtás történik.

(3) * Egy fő családsegítő a 25 család felett havi átlagban legfeljebb 10, a (2) bekezdés alá nem tartozó családot támogathat szociális segítő munkával.

15. § * A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében

a) folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,

b) a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, és

d) segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.

16. § * A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából

a) olyan szabadidős és közösségi programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna, és

b) kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél az a) pont szerinti programok megszervezését,

c) * tájékoztatja a szülőt az ellátási területén lévő gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak tartalmáról és igénybevételének feltételeiről, valamint személyes közreműködéssel segíti e szolgáltatások igénybevételét és ezáltal a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését és megszüntetését.

17. § * A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében a család- és gyermekjóléti szolgálat

a) segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,

b) tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselet lehetőségéről,

c) * a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a GYVR-ben környezettanulmányt készít, és

d) a gyámhivatal felkérésére a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 47/A. § (6) bekezdése alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

18. § * (1) Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel, esetmegbeszélést kezdeményez.

(2) A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

A család- és gyermekjóléti központ *

19. § * A család- és gyermekjóléti központ ellátja

a) a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait,

b) a Gyvt. 39. § (3a) bekezdése és 40/A. §-a szerinti feladatokat.

20. § * (1) A család- és gyermekjóléti központon belül a 12. § és a 19. § b) pontja szerinti feladat-megosztás a központ és a szolgálat feladatait ellátó önálló szakmai egységek között áll fenn.

(2) * A Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti feladatokat az esetmenedzser.

21. § * (1) A család- és gyermekjóléti központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak szakmai támogatása érdekében

a) havi rendszerességgel esetmegbeszélést tart a szolgálatok számára és szükség szerint konzultációt biztosít, és

b) tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról,

c) * a családsegítő munkatárs szakmai felkészülését alkalmazásának első évében kétheti rendszerességgel támogatja, ha az egyedül látja el a szolgálat feladatait, és a képesítési előírások teljesítése alól felmentést kapott.

(2) Ha a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába, egyéb esetben felhívja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtására.

(3) * Ha a kórházi vagy az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás helye, valamint a gyermek tényleges tartózkodási helye különböző család- és gyermekjóléti központok ellátási területén található, a kórházi vagy az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást végző család- és gyermekjóléti központ értesíti a tartózkodási hely szerinti család- és gyermekjóléti központot a gyermek veszélyeztetettségéről.

Kapcsolattartási ügyelet *

22. § * (1) A kapcsolattartási ügyelet biztosítja

a) a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt,

b) a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert, vagy lehetővé teszi más felügyeletet ellátó szakember jelenlétét,

c) az érintettek kérésére, valamint a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediáció), melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása, és

d) a konfliktuskezelő szolgáltatást vagy az önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyi szolgáltatást.

(2) A család- és gyermekjóléti központ a felügyelt kapcsolattartás

a) elmaradása esetén annak elmaradásáról öt napon belül,

b) megvalósulásáról, az ott törtétekről, a szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy és a gyermek kapcsolatának alakulásáról, a felügyelet fenntartásának szükségességéről felkérésre, vagy

c) felülvizsgálatára vonatkozó javaslatáról hivatalból tájékoztatja a gyámhivatalt.

(3) A felek hatósági eljárást mellőző kezdeményezése esetén gyermekvédelmi közvetítést az a személy végezhet, aki a szociális továbbképzések rendszerében minősített konfliktuskezelő vagy mediációs programon képzésben részesült, illetve az ilyen program trénera. A minősített programon képzésben részesültnek kell tekinteni azt a személyt is, akiről a programot minősítő személy, illetve szervezet igazolja, hogy minősített programon szerzett tanúsítványt.

(4) A kapcsolattartási ügyelet az érintettek igényeinek megfelelően a kapcsolattartásra megfelelő feltételekkel rendelkező család- és gyermekjóléti szolgálatnál is biztosítható.

(5) A család- és gyermekjóléti központ a nevelőszülői hálózat működtetőjével, a gyermekotthonnal kötött külön megállapodás alapján a szolgáltatást a nevelőszülőnél, a gyermekotthonban elhelyezett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult vér szerinti szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között is biztosíthatja.

(6) A titkos menedékházban, a kapcsolati erőszak áldozatait fogadó krízisközpontban és az emberkereskedelem áldozatait fogadó átmeneti szálláson élő szülő gyermekére - amennyiben a külön élő szülő kapcsolattartásra jogosult - a kapcsolattartási ügyelet e § szerinti szabályai irányadóak azzal, hogy a kapcsolattartás helyszíne nem lehet a titkos menedékház, krízisközpont és átmeneti szállás.

Utcai (lakótelepi) szociális munka *

23. § * Az utcai - helyi viszonyok által indokolt esetben lakótelepi - szociális munka feladata

a) a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése,

b) a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése, és

c) a gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

*Kórházi szociális munka **

*24. § * (1) A kórházi szociális munka feladata*

a) a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése,

b) a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. § (2) bekezdése szerinti intézkedések megtétele, és

c) az illetékességi területén működő kórházak felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályaival való együttműködés.

(2) A család- és gyermekjóléti központ szerződést köt az egészségügyi intézménnyel, amelyben rögzítik a kórházi szociális munka biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját.

*Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás **

25. § * (1) Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

(2) Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti

a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,

b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,

c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,

d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,

e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és

f) a jelzőrendszer működését.

(3) Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

(4) * Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást nyújtó személy a szolgáltatásnyújtás helye szerinti intézménnyel nem állhat foglalkoztatási jogviszonyban.

(5) * Az óvodai és iskolai szociális segítő a szolgáltatásnyújtás helye szerinti intézményben a tevékenysége során a gyermekek, tanulók felügyeletéről az egyéni szociális szolgáltatások megvalósításának ideje alatt maga gondoskodik.

(6) * Az óvodai és iskolai szociális segítőnek a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két éven belül el kell végeznie az óvodai és iskolai szociális segítő képzést. Nem kell elvégezni az óvodai és iskolai szociális segítő képzést azon személyeknek, akik részt vettek az EFOP-3.8.2-16 „Szociális humán erőforrás fejlesztés” elnevezésű, európai uniós finanszírozású projekt keretében szervezett képzésben, vagy akik iskolai szociális munka szakirányú végzettséggel, illetve óvodai és iskolai szociális segítő szakképzettséggel rendelkeznek.

26. § * (1) Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel.

(2) Az (1) bekezdés szerinti együttműködési megállapodás tartalmazza

a) * a szolgáltatás célját, tartalmát, helyszínét és annak megjelölését, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő mely időpontban látja el tevékenységét az intézményben, és

b) a köznevelési intézmény nyilatkozatát arról, hogy biztosítja

ba) az óvodai és iskolai szociális segítő bejutását az intézménybe és

bb) a szolgáltatás nyújtásához szükséges külön helyiséget és az infrastruktúrához való hozzáférést.

(2a) * A család- és gyermekjóléti központ az óvodai és iskolai szociális segítő részére a köznevelési intézménybe szóló megbízólevelet állít ki.

(2b) * A köznevelési intézmény az óvodai és iskolai szociális segítő személye kapcsán kifogással élhet a család- és gyermekjóléti központ vezetőjénél. A kifogással kapcsolatos részletes eljárásrendet az együttműködési megállapodás tartalmazza.

(3) Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás nyújtása a miniszter által jóváhagyott módszertan alapján folyik. A miniszter a módszertant az általa vezetett minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon közzéteszi, valamint gondoskodik annak folyamatos frissítéséről.

*Készenléti szolgálat **

27. § * (1) A készenléti szolgálat célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.

(2) A készenléti szolgálatot állandóan hívható telefonszám biztosításával kell megszervezni oly módon, hogy a készenléti munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani.

(3) A család- és gyermekjóléti központ tájékoztatást nyújt a lelkisegély-telefonvonal elérhetőségéről.

*Fogyatékoságügyi tanácsadás **

27/A. § * A fogyatékoságügyi tanácsadás feladata:

a) tanácsadás biztosítása a fogyatékos személy és családtagjai számára, a velük való kapcsolatfelvétel, az információnyújtás, a szociális készségek fejlesztése, az ügyintézés, valamint klubfoglalkozás és sorstársi csoportok szervezése, működtetése,

b) együttműködés a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókkal, intézményekkel, egészségügyi alap- és szakellátásokat nyújtó egészségügyi szolgáltatókkal, oktatási, képzési szolgáltatásokat nyújtókkal, foglalkoztatási szolgáltatásokat nyújtókkal, közlekedési, sport-, kulturális és egyéb szabadidős tevékenységet nyújtó szervezetekkel, egyéb civil szervezetekkel, érdekvédelmi csoportokkal, valamint egyházi intézményekkel, közösségekkel,

c) a fogyatékos személyek és családtagjaik számára biztosított szolgáltatások igénybevételének segítése, ideértve a család- és gyermekjóléti központ által nyújtott szolgáltatásokat,

d) közreműködés egyes életvitelt támogató eszközök kölcsönzésében és speciális szolgáltatások közvetítésében,

e) együttműködés a szociális diagnózist felállító esetmenedzserrel, és

f) kapcsolattartás a többi fogyatékoságügyi tanácsadóval.

27/B. § * (1) A fogyatékoságügyi tanácsadónak - a (2) bekezdés szerinti kivétellel - a foglalkoztatása kezdő időpontjától számított két éven belül el kell végeznie a fogyatékoságügyi tanácsadói képzést.

(2) Nem kell elvégezni a fogyatékoságügyi tanácsadó képzést annak, aki sikeresen elvégezte az EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú, „MONTÁZS PROJEKT - A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” című projekt keretében szervezett képzést.

*Javaslatétel hatósági intézkedésre **

28. § * A család- és gyermekjóléti központ GYVR útján javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek

a) védelembe vételére,

b) megelőző pártfogására,

c) ideiglenes hatályú elhelyezésére,

d) nevelésbe vételére,

e) családba fogadására,

f) harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,

g) családbafogadó gyám kirendelésére,

h) tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,

i) gondozási helyének megváltoztatására,

j) után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

29. § * (1) A javaslatétel során a gyermek bántalmazástól, elhanyagolástól való védelemhez való jogát, a saját családjában történő nevelkedéshez és családi kapcsolatainak megtartásához, ápolásához való jogát, valamint a gyermek véleményét kell elsősorban figyelembe venni.

(2) * A javaslat a GYVR útján ismerteti a gyermek helyzetét, különösen
a) a veszélyeztető körülményeket, azoknak a gyermekre gyakorolt hatását,
b) a szülő vagy a gyermeket nevelő más személy nevelési tevékenységét,
c) * a gyermeket nevelő család élethelyzetére vonatkozó, a GYVR-ben szereplő adatokat,
d) a javaslattétel elkészítéséig biztosított alapellátásokat, valamint az ügy szempontjából fontos más ellátásokat,

e) a gyermeknek és a szülőnek (törvényes képviselőnek) a javaslattétel elkészítéséig tanúsított együttműködési készségét, illetve annak hiányát,

f) azt, ha a gyermeket gondozó szülő együtt él a szülői felügyeleti jogától megfosztott másik szülővel, és emiatt a gyermek nem áll szülői felügyelet alatt, és

g) megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén a megelőző pártfogás elrendelését, mellőzését, fenntartását vagy megszüntetését alátámasztó körülményeket.

(3) A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a veszély tényének és jellegének megnevezésével, a többi adat feltárásának mellőzésével, telefonon haladéktalanul, majd azt követően elektronikus formában kell javaslatot tenni a hatóság intézkedésére. A hiányzó adatokat utóbb a hatóság felhívásától függően kell beszerezni.

(4) Ha a javaslattételre a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezése alapján kerül sor, a család- és gyermekjóléti központ

a) *

b) * védelembe vétel esetén a javaslatot mérlegelés nélkül, azonban szükség szerint kiegészítve, a gyámhivatal számára a GYVR-ben megismerhetővé teszi.

30. § * (1) A család- és gyermekjóléti központ a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartama alatt együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal és a kirendelt eseti gyámmal. Az együttműködés keretében tájékoztatják egymást a gyermek elhanyagolásból származó veszélyeztetettség alakulásáról, a megszüntetése érdekében tett intézkedésekről és a természetbeni formában nyújtott családi pótlék felhasználásának tapasztalatairól.

(2) A család- és gyermekjóléti központ figyelemmel kíséri a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló határozatban foglalt rendelkezések megvalósulását és szükség esetén kezdeményezi a gyámhivatalnál a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát.

(3) A család- és gyermekjóléti központ a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása felülvizsgálata során

a) a gyámhivatal megkeresésére tájékoztatást ad a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása eredményéről és a családi pótlék természetbeni formában történő további nyújtásának szükségességéről,

b) ha a család helyzetében, illetve a gyermek szükségleteiben bekövetkezett változások indokolják, új pénzfelhasználási tervet készít, és azt megküldi a gyámhivatalnak, és

c) részt vesz a gyámhivatali tárgyaláson.

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek védelme *

31. § * (1) A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásait a gyámhivatal, illetve a bíróság határozata alapján kell biztosítani.

(2) A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében az esetmenedzser

a) együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel,

b) tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről,

c) elkészíti az egyéni gondozási-nevelési tervet, szervezi a megvalósítását, és

d) közreműködik a családból kiemelt gyermek visszahelyezésében, utógondozásában.

(3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti együttműködés keretében

a) az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő szükség szerint közösen végeznek családlátogatást és közösen hallgatják meg a gyermeket,

b) a család- és gyermekjóléti központ lehetőség szerint helyszínt biztosít a megelőző pártfogó felügyelőnek a viselkedéskorrekciós esetkezelési módszerek alkalmazásához és a megelőző pártfogással összefüggő egyéb feladatai elvégzéséhez.

(4) A (2) bekezdés b) pontja szerinti feladatkörében az esetmenedzser a védelembé vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a gyámhivatalt a védelembé vétel körében végzett tevékenységről, az eset előrehaladásáról, a gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról és szakmai érvekkel alátámasztott javaslatot tesz

a) a védelembé vétel fenntartására vagy megszüntetésére, valamint megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén ezzel egyidejűleg a megelőző pártfogás fenntartására vagy megszüntetésére, vagy

b) a gyámhivatal általi más, gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó intézkedések megtételére.

Egyéni gondozási-nevelési terv *

32. § * (1) * A gyermekekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési tervet a GYVR tervező és értékelő alrendszerében kell elkészíteni, és tartalmaznia kell

a) a veszélyeztető körülmények megjelölését,

b) * a védelembé vétel megszüntetéséhez szükséges változásokat, valamint ennek elérése érdekében az esetmenedzser, a szülő és a gyermek feladatait, határidők megállapításával,

c) a szükségesnek tartott hatósági, illetve bírósági eljárások kezdeményezésének megjelölését,

d) az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába bevont család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint egyéb intézmények, szolgáltatók, személyek megjelölését, feladataiknak és azok határidejének meghatározásával együtt,

e) a szakmailag szükségesnek tartott egyéb rendelkezéseket, és

f) megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén

fa) az esetmenedzser, a megelőző pártfogó felügyelő, a szülő és a gyermek közötti együttműködés részletes szabályait, megjelölve a megelőző pártfogó felügyelővel való együttműködés módját, gyakoriságát, és

fb) az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő közötti munkamegosztás szempontjait.

(2) Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe az esetmenedzser bevonja

a) a gyermeket és családját,

b) a család- és gyermekjóléti szolgálatot,

c) megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetében a megelőző pártfogót, és

d) az eset szempontjából érintett, szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket és az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat.

(3) Az esetmenedzser az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítása érdekében

a) bevonja a gyermekkel és családjával kapcsolatos szociális segítőmunkába a család- és gyermekjóléti szolgálatot,

b) bevonja a szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket, az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat, valamint tevékenységüket koordinálja,

c) elősegíti a szülő és gyermek esetében

ca) az egyéni gondozási-nevelési terv céljainak elfogadását, azokban való közreműködését,

cb) azt, hogy a szülő és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek nyilatkozattal vállalják az egyéni gondozási-nevelési tervben foglaltak betartásában, megvalósításában történő együttműködést,

cc) a gyermeket veszélyeztető körülmények elhárítását, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének szülő általi biztosítását, így a védelembé vétel megszüntetését.

(4) * Az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítását az esetmenedzser a GYVR tervező és értékelő alrendszerében értékeli, és

a) szükség esetén módosítja vagy kezdeményezi a módosítást,

b) ha annak megvalósítása a szülő, illetve a gyermek megfelelő együttműködése miatt nem lehetséges,

ba) ezt a problémát a gyámhivatal számára a GYVR-ben megismerhetővé teszi,

bb) felhívja a szülő, illetve a gyermek figyelmét arra, hogy a védelembé vétel sikertelensége esetén a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására kerülhet sor, és

bc) a GYVR útján megismerhetővé teszi a gyámhivatal számára, ha a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására tesz javaslatot, és

c) ha a megvalósítás az egyéni gondozási-nevelési tervben megjelölt intézmények, szolgáltatók, személyek és az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók mulasztása miatt nem valósult meg, ezt a problémát a gyámhivatal számára a GYVR-ben megismerhetővé teszi.

Családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családbafogadásának elősegítése *

33. § * (1) * A családból kiemelt gyermek visszahelyezésének és - amennyiben a családjába történő visszahelyezés nem lehetséges - családbafogadásának (a továbbiakban együtt: visszahelyezés) tervezését a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján a GYVR tervező és értékelő alrendszerében kell előkészíteni.

(2) A gyermek visszahelyezése érdekében az esetmenedzser együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, ennek körében támogatja a szülőket, a családbafogadó személyt a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

(3) A nevelésbe vételt követően és annak minden felülvizsgálata előtt az esetmenedzser a gyermeket gondozási helyén felkeresi, és tájékozódik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségeiről kivéve, ha a gyermek örökbefogadható. A nevelésbe vétel időtartama alatt az esetmenedzser folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal (a továbbiakban: szakszolgálat) és a gyermekvédelmi gyámmal, ha a gyermek és a szülő, vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy kapcsolattartásának, a gyermek visszahelyezésének elősegítése a gyermek érdekében áll.

(4) * Az esetmenedzser a GYVR útján megismerhető helyzetértékelésben tesz javaslatot a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülő vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy körülményeiben, életvitelében beállott változás azt indokolttá teszi.

(5) * A gyermek nevelésbe vételének felülvizsgálata során a család- és gyermekjóléti központ az esetmenedzser helyzetértékelését a GYVR-ben megismerhetővé teszi a gyámhivatal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálat és a gyermekvédelmi gyám számára.

(6) * Az esetmenedzser a visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján látja el.

(7) * A családjába visszahelyezett gyermek utógondozása során a családi kapcsolatok tervezését a GYVR tervező és értékelő alrendszerében kell elvégezni, amely terv tartalmazza

a) a gyermek családjába történő visszaülleszkedése, lakókörnyezetébe való beilleszkedése, a tanulmányainak folytatása vagy az iskolai végzettségének, szakképzettségének megfelelő munkahely felkutatása érdekében megszervezett támogatások megnevezését,

b) a családi kapcsolatok tervezésének megvalósításába bevont család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint egyéb intézmény, szolgáltató vagy személy megjelölését, annak feladatait és azok elvégzésének határidejét.

(8) * Az utógondozás felülvizsgálata során a családi kapcsolatok tervének megvalósítását, a helyzetértékelést a család- és gyermekjóléti központ a GYVR tervező és értékelő alrendszerében teszi elérhetővé a gyámhivatal számára.

3. 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

*Szociális diagnózis**

30. § * (1) A szociális diagnózist a szociális diagnózist készítő esetmenedzser a (2) bekezdés szerinti adattartalommal, a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által e célra rendszeresített, Szociális Ágazati Portálon közzétett adatlapon készíti el.

(2) A szociális diagnózis az egyén

a) személyi állapotára és családi kapcsolataira,

b) lakhatási körülményeire,

c) egészségi állapotára és esetleges fogyatékoságára,

d) mindennapi életvitelére, egyes képességei hiányából fakadó nehézségeire,

e) kommunikációjára, személyes kapcsolataira,

f) munkaerőpiaci státuszára,

g) krízishelyzetek kezelésére vonatkozó képességére,

h) támogatást igénylő életterületeinek felmérésére, a támogatás mértékére és

i) számára igénybe venni javasolt ellátások, szolgáltatások meghatározására

vonakozó adatokat tartalmazza.

(3) A szociális diagnózist készítő esetmenedzser feladata a szociális diagnózis elkészítése során

a) az igénylő, valamint családja helyzetének megismerése, szükségletei meglétének vagy hiányának, valamint jogosultságának megállapítása,

b) a megfelelő szolgáltatások és szolgáltatási elemek megállapítása,

c) az igénylő tájékoztatása a számára szükséges szolgáltatások elérhetőségéről vagy hiányáról, szükség esetén segítségnyújtás a szolgáltatóval történő kapcsolatfelvételben.

(4) A szociális diagnózist készítő esetmenedzser feladata a járás területén elérhető szociális szolgáltatások, gyermekjóléti alapellátások, egészségügyi, munkaerőpiaci, karitatív és egyéb szolgáltatások feltérképezése és a rájuk vonatkozó információk évenkénti aktualizálása.

(5) A szociális diagnózis elkészítése irányított személyes interjún alapul, amely során a szociális diagnózist készítő esetmenedzser az ellátást igénylőt bevonja a diagnózis készítésébe.

(6) A szociális diagnózis elkészítésébe az ellátást igénylő hozzájárulásával más szakember is bevonható.

(7) * A személyes interjú felvétele során az esetmenedzser döntése alapján több személyes találkozásra is sor kerülhet. A szociális diagnózist az első interjútól számított 15 munkanapon belül kell elkészíteni, figyelemmel a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet 7/A. § (2) bekezdésében foglaltakra. Az ellátást igénylő krízishelyzete esetén a szolgáltatás a szociális diagnózis elkészítése előtt is igénybe vehető.

(8) A szociális diagnózist a szociális diagnózist készítő esetmenedzser és a szolgáltatást igénylő személy aláírja.

(9) A szociális diagnózis az aláírás időpontjától számított hat hónapig használható fel az Szt. 64/A. § (3) bekezdése szerint szolgáltatás igénylésére.

(10) A szociális diagnózist készítő esetmenedzsernek a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül el kell végeznie a szociális diagnózist készítő esetmenedzseri képzést. Nem kell elvégezni a szociális diagnózist készítő esetmenedzseri képzést azon személyeknek, akik részt vettek az EFOP-3.8.2-16 „Szociális humán erőforrás fejlesztés” elnevezésű, európai uniós finanszírozású projekt keretében szervezett képzésben.

(11) * A szociális diagnózist készítő esetmenedzser nem foglalkoztatható osztott munkakörben.

